

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Ocena skladnosti izvršenih proračunov sektorja država s fiskalnimi pravili v letu 2022

Junij 2023

KAZALO:

Povzetek	5
Zakonodajna podlaga	7
1. Makroekonomska in javnofinančna gibanja v letu 2022	8
1.1 Makroekonomske razmere in ocena cikličnega položaja gospodarstva	8
1.2 Javnofinančna gibanja - sektor država (ESA)	9
1.3 Javnofinančna gibanja - blagajne javnega financiranja (metodologija denarnega toka)	12
1.4 Dolg sektorja država	17
2. Izpolnjevanje fiskalnih pravil v letu 2022	17
Priloga 3.1 Spremembe makroekonomskih in javnofinančnih napovedi za leto 2022	24
Seznam literature	28

KAZALO SLIK:

Slika 1.1	Prispevki k nominalni rasti BDP	8
Slika 1.2	Napovedi realne rasti BDP za 2022	8
Slika 1.3	Ocene proizvodne vrzeli za 2022 po dokumentih	9
Slika 1.4	Kazalniki dinamike gospodarskega cikla 2005-2022	9
Slika 1.5	Saldo bilance sektorja država	10
Slika 1.6	Dejavniki spremembe salda sektorja država	10
Slika 1.7	Prihodki sektorja država brez draginje	11
Slika 1.8	Izdatki sektorja država brez COVID in draginje	11
Slika 1.9	Saldo sektorja država 2022	12
Slika 1.10	Sprememba salda sektorja država (2022/2019)	12
Slika 1.11	Saldo državnega proračuna	13
Slika 1.12	Razlika med realizacijo proračuna in rebalansom za 2022	13
Slika 1.13	Starostne pokojnine	15
Slika 1.14	ZPIZ - prejeta sredstva iz državnega proračuna	15
Slika 1.15	Saldo ZZSZ	15
Slika 1.16	Prihodki in odhodki ZZSZ	15
Slika 1.17	Saldo bilance proračunov občin	16
Slika 1.18	Prihodki in odhodki proračunov občin	16
Slika 1.19	Dolg sektorja država	17
Slika 1.20	Sprememba javnega dolga	17
Slika 1.21	Pribitki 10-letnih referenčnih evrskih obveznic nad nemško	17
Slika 1.22	Konsolidirani bruto dolg sektorja država	17
Slika 2.1	Zgornja meja obsega izdatkov sektorja država	20
Slika 2.2	Naravnost fiskalne politike v letu 2022 po različnih ocenah proizvodne vrzeli	21
Slika 2.3	Strukturni saldo za 2022, izračunan na osnovi različnih ocen proizvodne vrzeli	21
Slika 2.4	Neto primarni domači izdatki in gospodarski potencial	21
Slika 2.5	Kazalnik naravnosti fiskalne politike v letu 2022	21
Slika 3.1	Razpoložljive napovedi za leto 2022 ob pripravi proračunskih dokumentov	25
Slika 3.2	Spremembe napovedi za 2022 – bruto investicije v osnovna sredstva	25
Slika 3.3	Spremembe napovedi za 2022 – zasebna potrošnja	25
Slika 3.4	Spremembe napovedi za 2022 – sredstva za zaposlene	25
Slika 3.5	Spremembe napovedi za 2022 – bruto plače na zaposlenega	25
Slika 3.6	Spremembe napovedi za 2022 – bruto poslovni presežek/raznovrstni dohodek	25
Slika 3.7	Spremembe napovedi za 2022 – davki skupaj	26
Slika 3.8	Spremembe napovedi za 2022 – davki na proizvodnjo in uvoz	26
Slika 3.9	Spremembe napovedi za 2022 – tekoči davki na dohodke in premoženje	26
Slika 3.10	Spremembe napovedi za 2022 – prispevki za socialno varnost	26
Slika 3.11	Spremembe napovedi za 2022 – prihodki od lastnine	26
Slika 3.12	Spremembe napovedi za 2022 – ostali prihodki	26
Slika 3.13	Spremembe napovedi za 2022 – izdatki za sredstva za zaposlene	27
Slika 3.14	Spremembe napovedi za 2022 – socialna nadomestila	27
Slika 3.15	Spremembe napovedi za 2022 – vmesna potrošnja	27
Slika 3.16	Spremembe napovedi za 2022 – izdatki za obresti	27
Slika 3.17	Spremembe napovedi za 2022 – izdatki za bruto investicije v osnovna sredstva	27
Slika 3.18	Spremembe napovedi za 2022 – subvencije	27

KAZALO TABEL:

Tabela 1.1	Bilanca sektorja država (ESA metodologija)	10
Tabela 1.2	Realizacija državnega proračuna (metodologija denarnega toka)	13
Tabela 2.1	Okviri za pripravo proračunov sektorja država za leto 2022 in realizacija	19
Tabela 2.2	Odstopanje dejanskih izdatkov sektorja država od naknadne ocene največjega dovoljenega obsega izdatkov na osnovi različnih ocen proizvodne vrzeli	20
Tabela 2.3	Izpolnjevanje fiskalnih pravil v letu 2022	22

POVZETEK

V letu 2022 je bil primanjkljaj sektorja država visok (-3,0 % BDP) kljub znižanju glede na leto prej, ki je bilo v največji meri posledica manjšega obsega interventnih ukrepov. Javnofinančni položaj brez upoštevanja tega učinka se je poslabšal predvsem zaradi občutnega znižanja deleža prihodkov v BDP, ki je bilo v največji meri posledica počasnejše rasti mase plač po izteku koronskih dodatkov. Temu se v ugodnih gospodarskih razmerah, zaznamovanih z nadaljevanjem cikličnega zagona po umiritvi epidemije, a tudi z visoko inflacijo, javna poraba ni prilagodila. Fiskalna politika je bila naravnana ekspanzivno, kar v zelo ugodnih cikličnih razmerah ni bilo ustrezno. Na izdatkovni strani je k temu prispevala predvsem nadaljnja krepitev investicijske aktivnosti, financirana izključno z domačimi sredstvi. Okrepila se je tudi rast domače tekoče porabe sektorja država, ki bi morala biti vsaj v delu, ki se ni nanašal na blaženje posledic visoke inflacije, glede na ostala javnofinančna gibanja nižja. Neustrezno ekspanzivno naravnano fiskalne politike v letu 2022 potrjujejo indikativne kvantitativne ocene, po katerih lani ni bila spoštovana večina fiskalnih pravil. Izdatki sektorja država so bili lani tako občutno višji od trenutnih ocen o najvišji dovoljeni ravni. Slednja je sicer nižja od zgornje meje zadnjega veljavnega večletnega okvira, sprejetega septembra lani, ki pa ga je Fiskalni svet že takrat ocenil kot previsokega. Z obstoječimi pravili je bilo lani skladno le znižanje deleža bruto javnega dolga v BDP na 69,9 %, predvsem zaradi inflacijskega povečanja nominalnega BDP.

***

Okrevanje gospodarske aktivnosti po epidemiji se je lani nadaljevalo z nekoliko upočasnjeno dinamiko, inflacija pa se je zaradi vztrajanja zunanjih in rastočega prispevka domačih dejavnikov okrepila na najvišjo raven po letu 2000. Tudi lani je h gospodarski rasti ključno prispevala zasebna potrošnja. Drugi dejavniki rasti so bile gradbene investicije, tako zaradi razmer na nepremičninskem trgu kot zaradi okrepljene investicijske aktivnosti države. Po trenutnih ocenah Fiskalnega sveta je proizvodna vrzel lani dosegla ciklični vrh. Gospodarsko okrevanje po epidemiji je bilo v Sloveniji sicer med najhitrejšimi v EU, raven gospodarske aktivnosti pa je v povprečju lanskega leta za 9,1 % preseгла raven iz leta 2019.

Skupni primanjkljaj sektorja država se je lani znižal zlasti zaradi manjšega obsega COVID izdatkov, primanjkljaj brez upoštevanja učinka interventnih ukrepov (-0,9 % BDP) pa se je povečal predvsem zaradi največjega medletnega znižanja deleža prihodkov v BDP, odkar so razpoložljivi podatki. Znižanje deleža je bilo predvsem posledica padca deleža socialnih prispevkov ob nižji rasti mase plač po izteku koronskih dodatkov, kar je poleg sprememb zakonodaje vplivalo tudi na padec deleža dohodnine. Javna poraba se temu ni ustrezno prilagodila, saj se je rast izdatkov brez učinka interventnih ukrepov še okrepila (na 9,8 %) in s tem preseгла oceno tako trenutne kot srednjeročne rasti potencialnega proizvoda. Skupni primanjkljaj v Sloveniji je bil lani sicer manjši kot v povprečju EU, a je bilo poslabšanje glede na predkrizno leto 2019 večje.

Bruto dolg sektorja država se je lani zmanjšal na 69,9 % BDP in je za 4,5 o. t. BDP presegal predkrizno raven. Lansko znižanje deleža je bilo v največji meri posledica okrepljene inflacije in tako v pomembni meri tudi visoke nominalne rasti BDP, kar je skupaj več kot nadomestilo nadaljnje poslabšanje primarne bilance. Znižanje je bilo nekoliko večje kot v povprečju EU-27, povečanje glede na predkrizno raven iz leta 2019 pa nekoliko manjše od povprečja EU-27. Pogoji financiranja države so se lani zaostriili, povečanje pribitkov je bilo nekoliko višje kot v nekaterih podobnih državah evrskega območja. Določen manevrski prostor za ukrepanje pa ob dvigu obrestnih mer zagotavlja

zlasti ugoden likvidnostni položaj državnega proračuna. Stanje na Enotnem zakladniškem računu se je lani namreč še povečalo in konec leta znašalo 13,0 % BDP.

Fiskalni svet podaja v obdobju izjemnih okoliščin, ki so bile v veljavi tudi lani, zaradi povečane negotovosti pri izračunu ključnih vhodnih spremenljivk le indikativne kvantitativne ocene izpolnjevanja fiskalnih pravil in daje večji poudarek kvalitativni oceni. Kljub temu mora Fiskalni svet na podlagi domače zakonodaje ugotoviti, ali je dejanski obseg izdatkov sektorja država ustrezal zadnjemu veljavnemu največjemu dovoljenemu obsegu, določenemu s spremembo okvira na podlagi 13. člena Zakona o fiskalnem pravilu. Realizirana raven izdatkov je bila lani sicer nižja od zadnje z odlokom določene najvišje ravni iz septembra lani, a je bila ta po oceni Fiskalnega sveta že ob sprejemanju previsoka. Na občutno previsoko raven realiziranih izdatkov v lanskem letu glede na obstoječa fiskalna pravila kaže tudi naknadna ocena na osnovi zadnjih znanih ocen vhodnih podatkov.

Zakonodajna podlaga

Fiskalni svet (v nadaljevanju: FS) je na podlagi 4. točke drugega odstavka in 3. točke tretjega odstavka 7. člena Zakona o fiskalnem pravilu (v nadaljevanju: ZFisP) zavezan podati oceno skladnosti izvršenih proračunov sektorja država s fiskalnimi pravili do 30. junija tekočega leta za preteklo leto. Statistični urad Republike Slovenije je 31. 3. 2023 objavil podatke po metodologiji ESA o *Temeljnih agregatih sektorja država 2019–2022*,¹ 19. 4. 2023 pa še *Aprilsko poročilo o presežnem primanjkljaju in dolgu 2019–2022*.² Poleg tega je FS od Ministrstva za finance pridobil podatke o realizaciji konsolidirane bilance javnega financiranja in posameznih štirih blagajn javnega financiranja po metodologiji denarnega toka.³

FS je aprila 2021⁴ in septembra 2021⁵ ocenil, da so izpolnjeni pogoji, ki po 12. členu ZFisP omogočajo uveljavitev izjemnih okoliščin in s tem začasno odstopanje od srednjeročne uravnoteženosti javnih financ tudi v letu 2022. Uveljavitev odločbe o obstoju izjemnih okoliščin v letu 2022 je marca 2021⁶ in junija 2021⁷ na ravni EU priporočila tudi Evropska komisija, ki pa je ob tem pozvala k diferenciaciji fiskalnih politik držav članic ob upoštevanju razlik v doseženi stopnji okrepanja gospodarske aktivnosti ter različnih tveganj za srednjeročno in dolgoročno fiskalno vzdržnost posamezne države. Obseg dopustnega odstopanja od doseganja srednjeročne uravnoteženosti na podlagi 13. člena ZFisP predlaga vlada s predlogom za spremembo okvira, ki ga določi državni zbor. Državni zbor je sprejel dva okvira, ki sta zajemala leto 2022, in sicer aprila 2019⁸ in aprila 2021⁹ ter tri spremembe okvira (novembra 2020,¹⁰ septembra 2021¹¹ in septembra 2022¹²). FS spremembe okvira na podlagi 13. člena ZFisP ocenjuje na podlagi 8. točke drugega odstavka ter 5. točke tretjega odstavka 7. člena ZFisP.

Domača zakonodaja za obdobje, v katerem so v veljavi izjemne okoliščine, sicer izrecno ne predpisuje načina naknadnega ocenjevanja skladnosti izvršenih proračunov s fiskalnimi pravili, izdatki sektorja država pa morajo biti v povezavi s 6. in 13. členom ZFisP skladni s sprejetimi okviri za pripravo proračunov. FS v tej oceni zlasti preverja, ali je bil realizirani del izdatkov, povezan s stanjem gospodarskega cikla, ki ne vključuje izdatkov, ki se neposredno nanašajo na odpravljanje posledic epidemije in druginje, skladen z zadnjim sprejetim okvirom in z naknadno oceno maksimalno dovoljenega obsega izdatkov sektorja država. Slednje naredi skladno s formulo iz 3. člena ZFisP, pri kateri obseg izdatkov, ki se nanašajo neposredno na odpravljanje posledic epidemije in druginje, obravnava kot enkratne izdatke. Ob tem to kvantitativno oceno za obdobje uveljavljenih izjemnih okoliščin zaradi povečane negotovosti pri izračunu vhodnih parametrov opravi le indikativno. Slednje velja tudi za ocenjevanje na podlagi 15. člena ZFisP, po katerem FS ocenjuje izpolnjevanje pravil, ki izhajajo iz Pakta stabilnosti in rasti (PSR).

¹ SURS (2023a).

² SURS (2023b).

³ Razpoložljivo na <https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/>.

⁴ FS (2021a).

⁵ FS (2021b).

⁶ EK (2021a).

⁷ EK (2021b).

⁸ UL RS (2019).

⁹ UL RS (2021a).

¹⁰ UL RS (2020).

¹¹ UL RS (2021b).

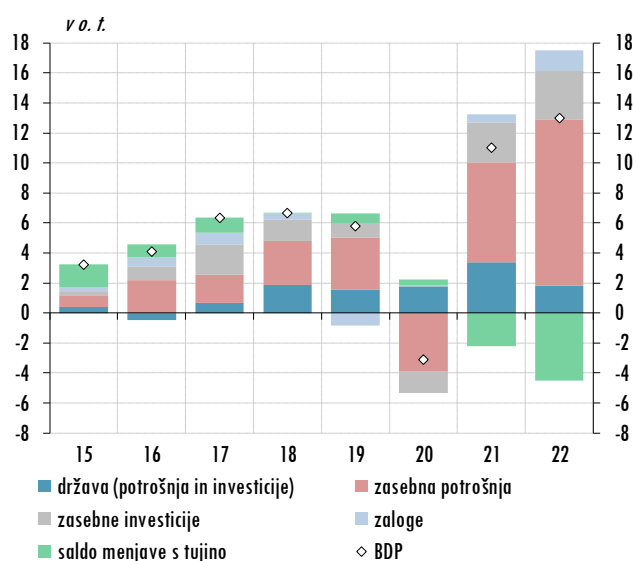
¹² UL RS (2022).

1. Makroekonomska in javnofinančna gibanja v letu 2022

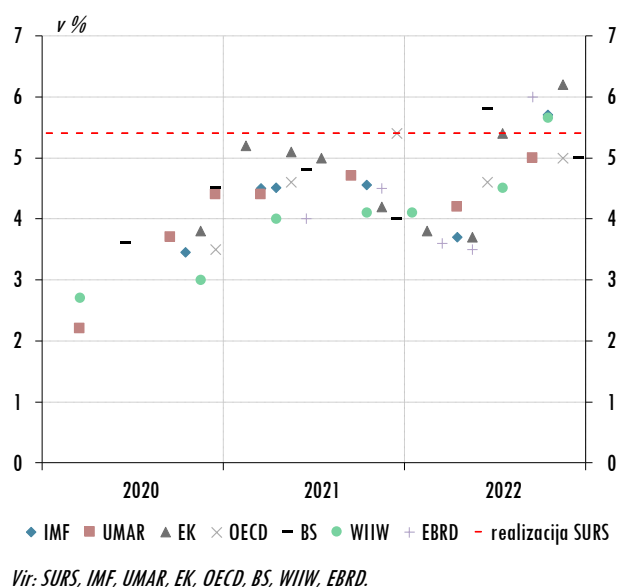
1.1 Makroekonomske razmere in ocena cikličnega položaja gospodarstva

Okrevanje gospodarske aktivnosti po epidemiji se je lani nadaljevalo z upočasnjeno dinamiko, inflacija pa se je zaradi zunanjih in domačih dejavnikov okrepila na najvišjo raven po letu 2000. BDP se je v letu 2022 po trenutnih ocenah realno povečal za 5,4 %, nominalno kar za 13,0 %. Okrevanje po epidemiji je bilo v Sloveniji med najhitrejšimi v EU, raven gospodarske aktivnosti pa je v povprečju lanskega leta za 9,1 % preseгла raven iz leta 2019.¹³ Tudi lani je h gospodarski rasti ključno prispevala zasebna potrošnja, ki je bila podprta z nadaljevanjem ugodnih razmer na trgu dela in ob porabi presežnega varčevanja, akumuliranega med epidemijo.¹⁴ Drugi dejavnik rasti so bile gradbene investicije, tako zaradi razmer na nepremičninskem trgu kot zaradi okrepljene investicijske aktivnosti države. Rast porabe države se je predvsem zaradi zmanjšanja izdatkov za blažitev epidemije upočasnila iz zgodovinsko visokih ravni v predhodnih dveh letih. Negotovosti in višje cene surovin, zlasti energentov, ter nadaljevanje motenj v globalnih dobavnih verigah so se odrazile v upočasnitvi izvozne aktivnosti in investicij v opremo in stroje, zlasti ob koncu leta. Po oceni UMAR je lani rast izvoza prvič doslej zaostala za rastjo tujega povpraševanja, ob višji rasti uvoza pa je bil prispevek menjave s tujino k rasti BDP najbolj negativen po letu 2007. Krepitev inflacije, ki je bila sprva spodbujena z zunanjimi dejavniki v povezavi z dvigom cen energentov in omejitvami v dobavnih verigah, je tekom lanskega leta postala širše osnovana tudi zaradi hitrega okrevanja gospodarske aktivnosti ob vztrajanju oziroma celo zaostrovanju nekaterih omejitev na strani ponudbe.

Slika 1.1: Prispevki k nominalni rasti BDP

Slika 1.2: Napovedi realne rasti BDP za 2022

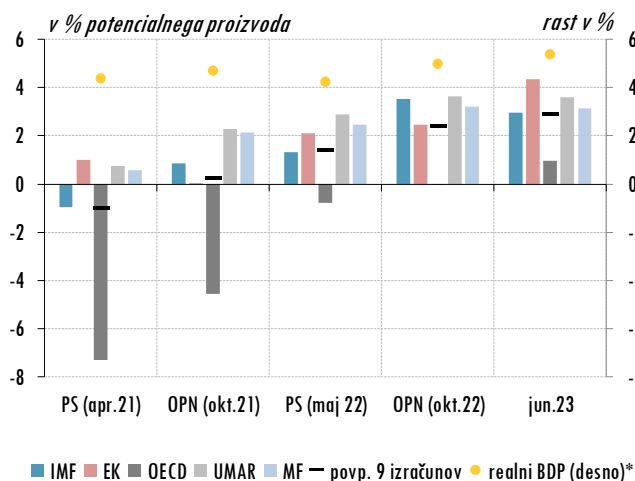
Po trenutnih ocenah FS je proizvodna vrzel po odprtju gospodarstva, ki je sledilo epidemiji, in hitrem okrevanju v letu 2021 dosegla ciklični vrh v letu 2022. Ocene proizvodne vrzeli se zaradi različnih metodologij in razlik v vhodnih podatkih med seboj razlikujejo, poleg tega se lahko s časom oziroma predvsem ob večjem šoku občutno spreminjajo, saj so občutljive na večje spremembe napovedi gospodarskih gibanj (glej Sliko 1.3). Ocene cikličnega položaja gospodarstva so zaradi

¹³ Tako okrevanje po epidemiji v letih 2021 in 2022 kot preseganje predkrizne ravni v lanskem letu je bilo peto najvišje v EU.

¹⁴ Stopnja varčevanja gospodinjstev naj bi po prvih ocenah SURS lani padla na 9,3 %, kar je druga najnižja raven doslej.

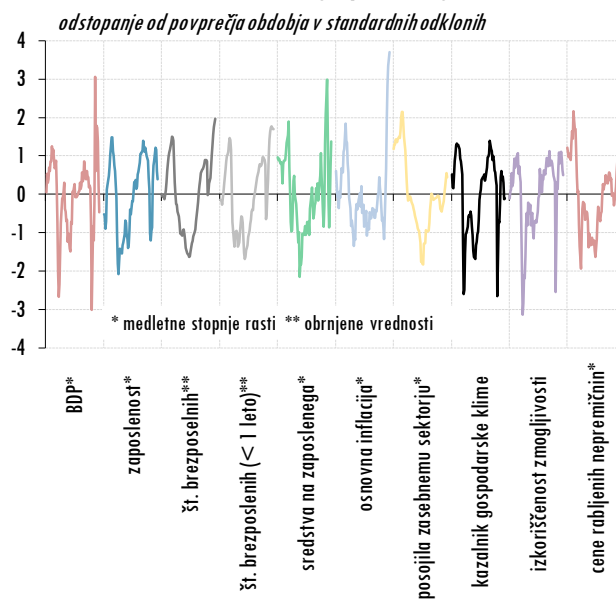

Slika 1.3: Ocene proizvodne vrzeli za 2022 po dokumentih

Vir: SURS, EK, IMF, MF, OECD, UMAR, preračuni FS, glej opomba pod Tabela 2.2.
Opomba: *napoved UMAR/realizacija SURS.

Slika 1.4: Kazalniki dinamike gospodarskega cikla 2005-2022

Vir: SURS, ECB, Eurostat, ZRSZ, preračuni FS.

obsežnosti in heterogenega vpliva epidemiološke in druginjske krize na gospodarske dejavnosti, predvsem pa njihovih morebitnih dolgoročnih posledic, dodatno negotove.¹⁵ To ponazarja tudi izredno velik razpon različnih ocen proizvodne vrzeli za leto 2022, ki ob zadnjih razpoložljivih ocenah znaša med 1,0 % in 4,3 %.¹⁶ Ostali kazalniki, ki jih FS spremlja za določanje cikličnega položaja gospodarstva, sicer potrjujejo ocene proizvodne vrzeli, ki nakazujejo izrazit ciklični zagon gospodarstva, saj je bila vrednost večine kazalnikov v zadnjih dveh letih na najvišji ravni po obdobju 2006-2008.

1.2 Javnofinančna gibanja - sektor država (ESA)

Primanjkljaj sektorja država se je lani znižal zlasti zaradi manjšega obsega COVID izdatkov, primanjkljaj brez upoštevanja učinka interventnih ukrepov pa se je povečal predvsem zaradi znižanja deleža prihodkov v BDP. Skupni primanjkljaj je znašal -1.779 mio EUR oziroma -3,0 % BDP, kar je bilo okoli 630 mio EUR oz. 1,6 o. t. BDP manj kot leto prej. Izdatki za omejitve posledic epidemije po ESA metodologiji¹⁷ so po podatkih SURS znašali 690 mio EUR oziroma 1,2 % BDP in so bili za okoli 1,7 mrd EUR manjši kot v letu 2021. Lani so bili zaradi krepitev inflacije sprejeti številni ukrepi za blažitev posledic druginje, ki so po oceni FS znašali 576 mio EUR oziroma 1,0 % BDP. FS skladno z zakonodajo od začetka epidemije opozarja, da javnofinančna gibanja, ki niso neposredno povezana z interventnimi ukrepi, ne smejo ogroziti srednjeročne uravnoveženosti oziroma vzdržnosti javnih financ.¹⁸ Skladno s to usmeritvijo dajemo v času izjemnih okoliščin pri ocenah poudarek gibanjem brez vpliva neposrednega učinka ukrepov, povezanih z epidemijo, oziroma od lanskega leta tudi z druginjo. Tako je primanjkljaj brez učinka interventnih ukrepov lani znašal -513 mio EUR

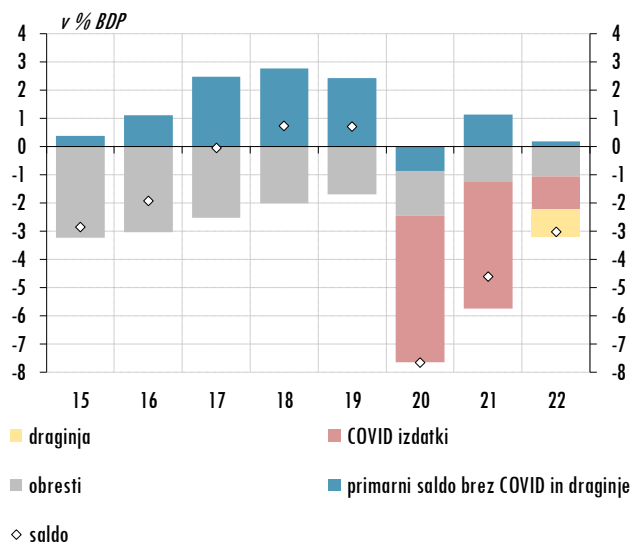
¹⁵ Za analizo negotovosti ocen proizvodne vrzeli ob epidemiološki krizi v Sloveniji glej Okvir 1.1 v Fiskalni svet (2020a).

¹⁶ Ob tem je potrebno omeniti, da ocena proizvodne vrzeli s strani OECD že dlje časa odstopa občutno navzdol od vseh ostalih ocen, ki jih uporablja FS.

¹⁷ Gre za mednarodno primerljivo metodologijo, ki se skladno z ZFisP uporablja tudi pri pripravi ocen spoštovanja fiskalnih pravil in temelji na obračunskem pristopu. To pomeni, da je transakcija zabeležena takrat, ko je obveznost oziroma terjatev nastala. Ocena neposrednega učinka po tej metodologiji se razlikuje od ocene FS ob pripravi rednih mesečnih informacij (glej <http://www.fs-rs.si/publikacije/mesečna-informacija/>), ki temeljijo na bilanci državnega proračuna na osnovi metodologije denarnega toka. Slednje pomeni, da je transakcija zabeležena takrat, ko je bila izvršena.

¹⁸ Po prvem odstavku 12. člena ZFisP se od srednjeročne uravnoveženosti lahko odstopi pod pogojem, da to srednjeročno ne ogrozi fiskalne vzdržnosti.

Slika 1.5: Saldo bilance sektorja država

Slika 1.6: Dejavniki spremembe salda sektorja država

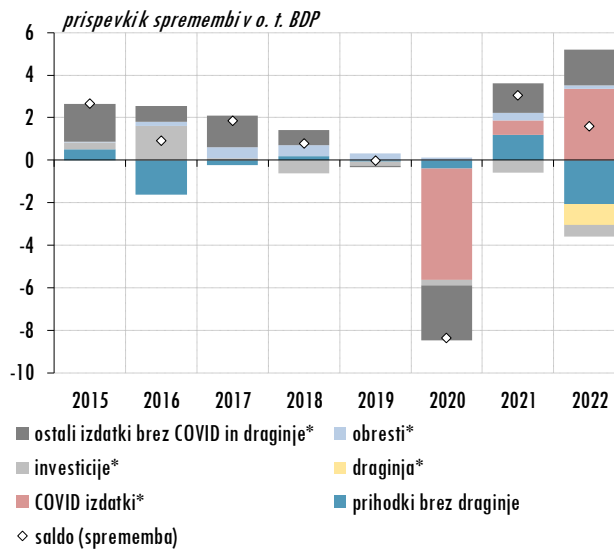
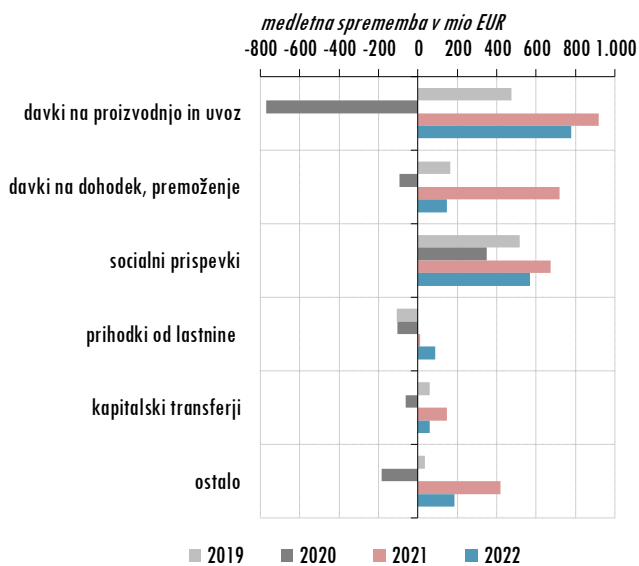

Tabela 1.1: Bilanca sektorja država (ESA metodologija)

v mio EUR, razen če je navedeno drugače	2021			2022				2022/2021, v %		2022/2021	
	skupaj	COVID	draginja brez COVID in draginje	skupaj	COVID	draginja brez COVID in draginje	skupaj	brez COVID in draginje	skupaj	brez COVID in draginje	
Prihodki	23.448		23.448	25.049		-224	25.273	6,8	7,8	1.601	1.825
Davki - skupaj	11.448		11.448	12.162		-217	12.379	6,2	8,1	714	931
Davki na proizv. in uvoz	7.039		7.039	7.601		-217	7.818	8,0	11,1	562	779
Tek. davki na doh. in pre.	4.394		4.394	4.540			4.540	3,3	3,3	146	146
Davki na kapital	15		15	20			20	37,1	37,1	5	5
Prisp. za socialno varnost	8.746		8.746	9.315			9.315	6,5	6,5	569	569
Prihodki od lastnine	316		316	403			403	27,3	27,3	86	86
Kapitalski transferji	390		390	449			449	15,3	15,3	60	60
Ostalo	2.548		2.548	2.720		-7	2.727	6,8	7,1	173	180
Izdatki	25.858	2.363	23.494	26.828	690	352	25.786	3,8	9,8	971	2.291
Sredstva za zaposlene	6.616	590	6.026	6.448	24		6.425	-2,5	6,6	-168	398
Vmesna potrošnja	3.396	271	3.124	3.676	313		3.363	8,3	7,6	280	239
Socialna nadomestila	9.615	230	9.385	10.575	59	197	10.319	10,0	10,0	960	934
Izdatki za obresti	650	10	640	637	13		624	-2,1	-2,5	-14	-16
Subvencije	1.273	836	438	757	61	150	546	-40,5	24,8	-516	108
Br. investicije v osn.sr.	2.445		2.445	3.085			3.085	26,2	26,2	640	640
Ostalo	1.863	426	1.436	1.651	221	6	1.424	-11,4	-0,9	-212	-12
Saldo	-2.410	-2.363	-46	-1.779	-690	-576	-513			631	-466
Saldo (v % BDP)	-4,6	-4,5	-0,1	-3,0	-1,2	-1,0	-0,9				

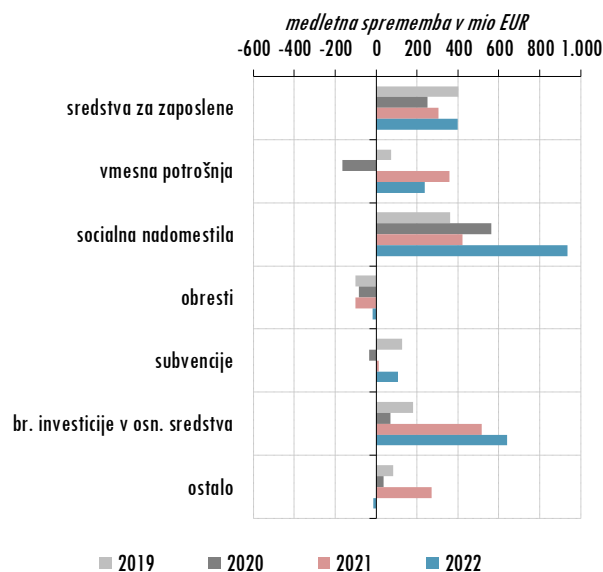
Vir: SURS, MF, preračuni FS.

Slika 1.7: Prihodki sektorja država brez draginje

Vir: SURS, MF, preračuni FS.

Slika 1.8: Izdatki sektorja država brez COVID in draginje

Vir: SURS, MF, preračuni FS.

oziroma -0,9 % BDP, kar je več kot leto prej (-46 mio EUR oz. -0,1 % BDP). Lansko poslabšanje bilance, ki ne upošteva neposrednega učinka interventnih ukrepov, je bilo v prevladujoči meri posledica upočasnjene rasti prihodkov oziroma znižanja njihovega deleža v BDP ob hkratni nadaljnji krepitvi investicijske aktivnosti.

Po izredno visoki rasti v letu 2021 se je lani upočasnila rast večine ključnih kategorij prihodkov, njihov delež v BDP pa je bil najnižji doslej. Rast prihodkov je bila lani (6,8 %) za okoli polovico nižja kot leto prej, čeprav se je nominalna rast večine davčnih osnov lani še dodatno okrepila. Upočasnitev je bila deloma posledica počasnejše rasti prispevne osnove za socialne prispevke, deloma zakonske razbremenitve dohodnine, hkrati je pri porabi evropskih sredstev kljub iztekanju preteklega večletnega okvira in novih razpoložljivih sredstvih NOO prišlo do zastoja. Znižanje rasti je bilo deloma tudi posledica interventnih ukrepov za blažitev draginje.¹⁹ Ker je rast prihodkov pomembno zaostala za nominalno rastjo BDP, se je njihov delež znižal za kar 2,4 o. t. na najnižjo raven doslej.

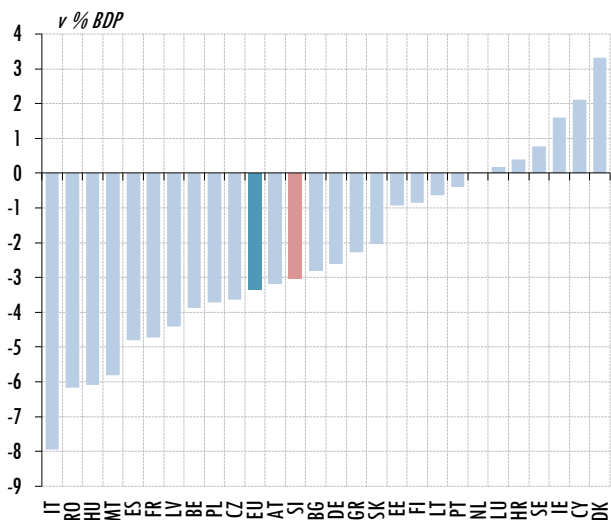
Izdatki so se lani povečali za 3,8 %, rast izdatkov brez učinka interventnih ukrepov pa se je okrepila na 9,8 %. Obseg izdatkov sektorja država po metodologiji ESA za COVID ukrepe (690 mio EUR) je bil po oceni SURS lani precej manjši kot v 2021, izdatki za blažitev draginje pa so znašali okoli 350 mio EUR. Skupaj so izdatki za interventne ukrepe lani predstavljali 2,1 % BDP, kar je precej manj kot leto prej (4,5 % BDP). Lanska okrepljena rast izdatkov brez upoštevanja interventnih ukrepov pa je bila ob podobno visoki rasti investicijske aktivnosti kot leto prej večinoma posledica okrepljene tekoče porabe. Ta je v največji meri izhajala iz višje rasti socialnih nadomestil zaradi krepitve inflacije že v letu 2021 in tudi povečanji kot posledica diskrecijskih ukrepov.²⁰ Podobno kot pri prihodkih pa je ob dejstvu, da je bilo nominalno povečanje BDP še višje, delež tekoče porabe v BDP lani upadel za 1,7 o. t. in bil najnižji doslej.

Primanjkljaj v Sloveniji je bil lani manjši kot v povprečju EU-27, poslabšanje salda glede na predkrizno leto 2019 pa je bilo v Sloveniji večje. Primanjkljaj na ravni povprečja EU-27 se je

¹⁹ Poleg administrativno določenih najvišjih cen energentov je bila v zadnjih štirih mesecih leta veljavna nižja stopnja DDV na energente, trošarine na energente so bile pretežni del leta določene na najnižji dovoljeni ravni, zamrznjeno pa je bilo tudi plačilo CO₂ dajatve.

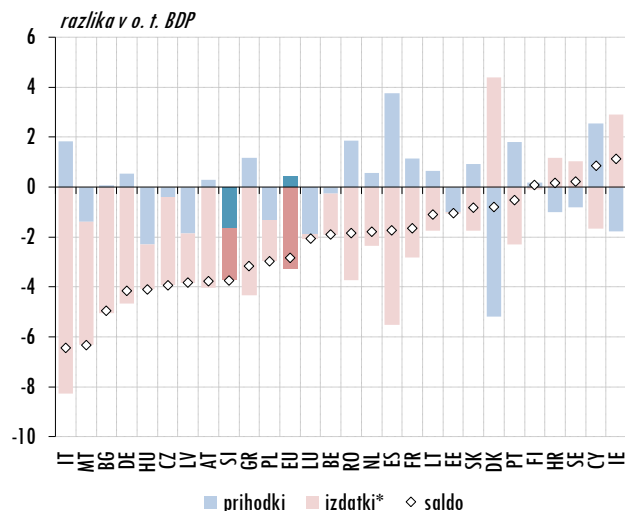
²⁰ Pokojnine kot največji delež izdatkov za socialna nadomestila so se lani redno uskladile za 4,4 %, izvedena pa je bila tudi izredna uskladitev s finančnim učinkom 145 mio EUR.

Slika 1.9: Saldo sektorja država 2022

Vir: Eurostat, preračuni FS.

Slika 1.10: Sprememba salda sektorja država (2022/2019)

Vir: Eurostat, preračuni FS. Opomba: *pozitivni predznak predstavlja zmanjšanje deleža izdatkov in obratno.

zmanjšal z -4,8 % BDP v letu 2021 na -3,4 % BDP lani, njegovo poslabšanje glede na leto 2019 pa je znašalo -2,9 o. t. BDP. Saldo sektorja država v Sloveniji se je od leta 2019 poslabšal za 3,7 o. t. BDP, kar je deveto največje poslabšanje med državami članicami. Poslabšanje glede na predkrizno leto je bilo v Sloveniji v podobni meri posledica nižjega deleža prihodkov v BDP in višjega deleža izdatkov. Znižanje deleža prihodkov (-1,6 o. t. BDP) je v največji meri posledica nižjih prihodkov od trošarin, saj so se te z začetkom lanskega leta zaradi draginje znižale na najnižjo dovoljeno raven. Povečanje deleža izdatkov (2,1 o. t. BDP) glede na predkrizno leto 2019 pa je v največji meri izhajalo iz interventnih ukrepov in višje investicijske aktivnosti. Po drugi strani je bilo poslabšanje salda v povprečju EU izključno posledica večjih izdatkov (za 3,2 o. t. BDP).

1.3 Javnofinančna gibanja - blagajne javnega financiranja (metodologija denarnega toka)

Primanjkljaj državnega proračuna je po končnih podatkih v letu 2022 znašal -1.364 mio EUR, brez neposrednega učinka interventnih ukrepov pa je bil izravnal (-8 mio EUR). V obeh primerjavah je bil precej manjši kot v letu 2021, kar je bila predvsem posledica manjših odhodkov za COVID ukrepe in kljub upočasnitvi glede na predhodno leto razmeroma visoke rasti prihodkov ob nadaljnjem okrevanju gospodarske aktivnosti. Skladno s pričakovanji FS je bil primanjkljaj precej manjši od rebalansa iz septembra (za 676 mio EUR), ki je služil kot osnova za pripravo proračunskih dokumentov za leti 2023 in 2024.²¹

Rast prihodkov je bila lani visoka (10,5 %), a se je več kot prepolovila glede na leto prej. Upočasnitev je bila v pomembni meri posledica gibanj v zadnjih treh mesecih leta, ko so bili prihodki medletno nižji predvsem zaradi upočasnjene medletne rasti gospodarske aktivnosti ob visoki osnovi iz konca leta 2021. K letni rasti so največ prispevali prihodki od DDV, a je bila njihova rast skoraj polovico nižja kot leto prej zaradi medletnega upada v zadnjih treh mesecih leta, ki ga v prevladujoči meri povezujemo z upočasnitvijo domačega povpraševanja ob visoki inflaciji in negotovosti, deloma pa tudi z nižjo stopnjo DDV na energente. Drugi najpomembnejši dejavnik rasti prihodkov so bili

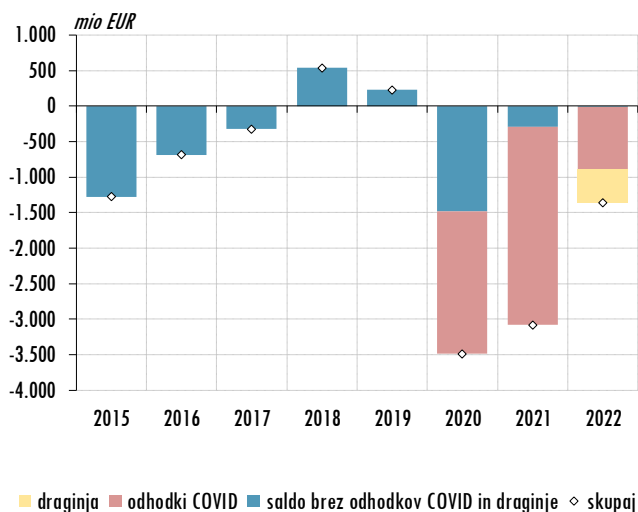
²¹ Fiskalni svet (2021c).

Tabela 1.2: Realizacija državnega proračuna (metodologija denarnega toka)

v mio EUR, razen če je navedeno drugače	2021			2022				2022/2021, v %		2022/2021	
	skupaj	COVID druginja	brez COVID in druginje	skupaj	COVID	druginja	brez COVID in druginje	skupaj	brez COVID in druginje	skupaj	brez COVID in druginje
Prihodki	11.174		11.174	12.345	-217	12.562		10,5	12,4	1.171	1.388
DDV	4.231		4.231	4.747	-58	4.805		12,2	13,6	516	574
Trošarine	1.470		1.470	1.446	-99	1.545		-1,6	5,1	-24	75
Dohodnina	1.514		1.514	1.586		1.586		4,8	4,8	72	72
DDPO	1.115		1.115	1.553		1.553		39,3	39,3	439	439
EU sredstva	947		947	957		957		1,1	1,1	10	10
Nedavčni	817		817	770		770		-5,7	-5,7	-46	-46
Drugi prihodki	1.080		1.080	1.284	-60	1.344		18,9	24,5	204	264
Odhodki	14.254	2.788	11.466	13.709	885	253	12.570	-3,8	9,6	-545	1.105
Stroški dela skupaj	4.209	777	3.432	3.751	37		3.714	-10,9	8,2	-457	282
Tr. posam. in gospodinjstvom	2.532	1.007	1.525	1.965	134	104	1.727	-22,4	13,2	-567	202
Izdatki za blago in storitve	1.523	266	1.258	1.526	156		1.370	0,2	9,0	3	113
Investicije	1.238	59	1.179	1.669	55		1.614	34,8	36,8	430	434
Tekoči tr. v sklade soc. zav.	1.369	1	1.369	1.526	279		1.246	11,4	-8,9	156	-122
Subvencije	815	414	401	632	51	150	432	-22,4	7,6	-183	30
Obresti	727		727	655			655	-9,9	-9,9	-72	-72
Plačila sredstev v Proračun EU	629		629	730			730	16,0	16,0	101	101
Drugi odhodki	1.211	265	946	1.255	172		1.083	3,6	14,5	44	137
Saldo	-3.080	-2.788	-292	-1.364	-885	-470	-8			1.717	284
Saldo (v % BDP)	-5,9	-5,3	-0,6	-2,3	-1,5	-0,8	0,0			3,6	0,5

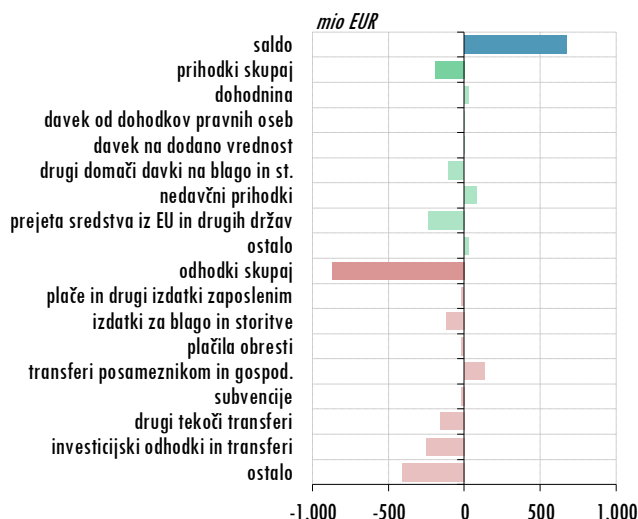
Vir: MF, preračuni FS.

Slika 1.11: Saldo državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 1.12: Razlika med realizacijo proračuna in rebalansom za 2022

Vir: MF, realizacija proračuna in Rebalans proračuna RS za 2022 (sep. 22).

občutno višji prihodki od davka na dohodek pravnih oseb zlasti kot posledica rekordno visokega poročuna zaradi uspešnega poslovanja podjetij v letu 2021. Nasprotno se je rast prihodkov od dohodnine ob izteku večine izplačil dodatkov, ki so bili v 2021 izrazito visoki, znatno umirila. Na umiritev rasti je vplivala tudi spremenjena zakonodaja in večji poračun dohodnine kot v letu 2021. Prihodki od trošarin so bili nižji kot leto prej predvsem zaradi znižanja trošarin z začetkom februarja 2022 ob visokih cenah energentov. Nedavčni prihodki so bili nižji v največji meri zaradi učinka osnove, saj so na njihovo izrazito povišanje v letu 2021 v veliki meri vplivali enkratni prihodki od podeljenih koncesij za mobilno omrežje. Prihodki od EU sredstev so bili lani praktično enaki kot leto prej kljub zaključevanju večletne finančne perspektive.

Skupni odhodki so se lani znižali zaradi občutno nižjih COVID odhodkov, rast t. i. »očiščenih« odhodkov (brez interventnih ukrepov) pa se je deloma tudi zaradi visoke inflacije še okrepila (na 9,6 %). Največ je k rasti prispevala višja investicijska aktivnost, ki se je povečala podobno kot leto prej. Kljub temu je bila precej nižja kot je bilo predvideno z rebalansom, kar potrjuje ocene FS o nadaljevanju nerealističnega načrtovanja tega dela porabe. Okoli četrtno so k rasti »očiščenih« odhodkov prispevali višji stroški dela, v veliki meri zaradi okrepljene rasti ob koncu leta zaradi učinka dogovora o dvigu plač. Transferji posameznikom in gospodinjstvom so se po znižanju v 2021 lani povišali za 13,2 %, v pomembni meri kot posledica zakonsko predpisane uskladitve z inflacijo oziroma z rastjo plač. Transferji v sklada socialnega zavarovanja so bili lani nižji kot leto prej in so skladno z oceno FS ob sprejemanju rebalansa državnega proračuna iz jeseni 2022 zaostali za projekcijami (za skoraj 200 mio EUR). »Očiščeni« odhodki za subvencije (brez ukrepov za blažitev epidemije in draginje) so se po znižanju v letu 2021 povečali za 7,6 %, rast »očiščenih« izdatkov za blago in storitve ter plačil v proračun EU pa je bila podobna kot leto prej. Skupno rast odhodkov so ponovno omilili nižji odhodki za obresti.

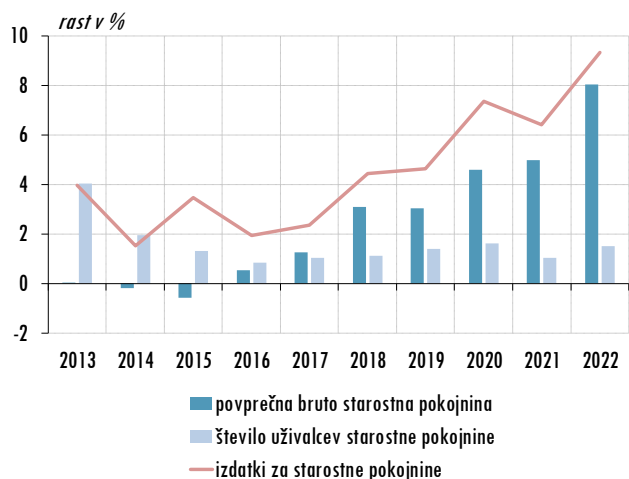
Obseg interventnih ukrepov za blažitev posledic epidemije in draginje je lani znašal 1.355 mio EUR, kar je okoli polovico manj kot leta 2021. Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe so se lani občutno znižali in znašali 885 mio EUR, od začetka epidemije marca 2020 pa 5.678 mio EUR. Med posameznimi ukrepi so največji del lanskih COVID odhodkov predstavljali stroški cepljenja in testiranja (230 mio EUR), financiranje ZZZS po 80. členu ZDUPŠOP (211 mio EUR),²² izplačila turističnih bonov (113 mio EUR) ter različni solidarnostni dodatki (78 mio EUR). Skupni učinek ukrepov za blažitev draginje na državni proračun je lani znašal 470 mio EUR. Od tega so bili po oceni Ministrstva za finance prihodki nižji za 217 mio EUR zaradi znižane stopnje DDV na energente, znižanih trošarin in zamrznitve plačila CO₂ dajatve. Med odhodki je bilo 150 mio EUR namenjenih subvencijam gospodarstvu in kmetijstvu ter 104 mio EUR za različne transfere posameznikom in gospodinjstvom.

Rast odhodkov ZPIZ se je lani okrepila na 8,2 % (2021: 5,2 %), kar je bila ob skoraj nespremenjenem številu uživalcev zlasti posledica višjih pokojnin. Te so bile višje zaradi izredne uskladitve po ZPIZ-2L (letni učinek 145 mio EUR), redne uskladitve januarja (4,4 % oziroma okoli 270 mio EUR na letni ravni) in izrednega dviga novembra in decembra skupaj za 4,5 % (43 mio EUR).²³ Skupni odhodki za pokojnine so se v zadnjih treh letih skupaj povečali za 1 mrd EUR oziroma 21,5 %. Rast je sicer podobna kumulativnemu povečanju nominalnega BDP v tem obdobju, tako da se delež

²² Največji del je bil namenjen za stroške dela v javnih zavodih, ki v pomembni meri niso neposredno povezani z epidemijo. Drugi odstavek 80. člena ZDUPŠOP namreč določa, da državni proračun pokrije obveznosti ZZZS, ki nastanejo iz naslova dviga plač posameznim poklicnim skupinam v dejavnosti zdravstva. Te obveznosti so tako formalno povezane z epidemijo, vsebinsko pa ne in bodo bremenile državni proračun tudi v prihodnje ter tako predstavljajo enega od primerov strukturnega poslabšanja javnih financ kot posledice sprejetih ukrepov v času epidemije.

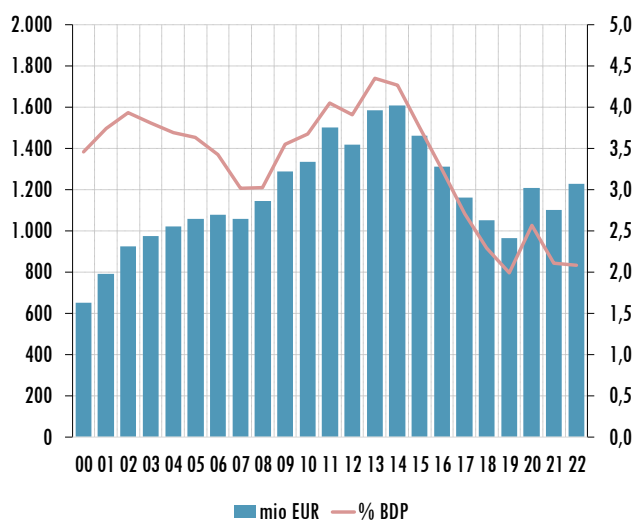
²³ Sprejeti sta bili še dodatni spremembi ZPIZ-2, ki imata po oceni ZPIZ letni učinek 16 mio EUR.

Slika 1.13: Starostne pokojnine*

Vir: ZPIZ, MF, preračuni FS. Opomba: *uživalci starostnih pokojnin so lani predstavljali 75 % vseh uživalcev, obseg odhodkov za starostne pokojnine pa je predstavljal 81 % vseh odhodkov ZPIZ za pokojnine.

Slika 1.14: ZPIZ - prejeta sredstva iz državnega proračuna

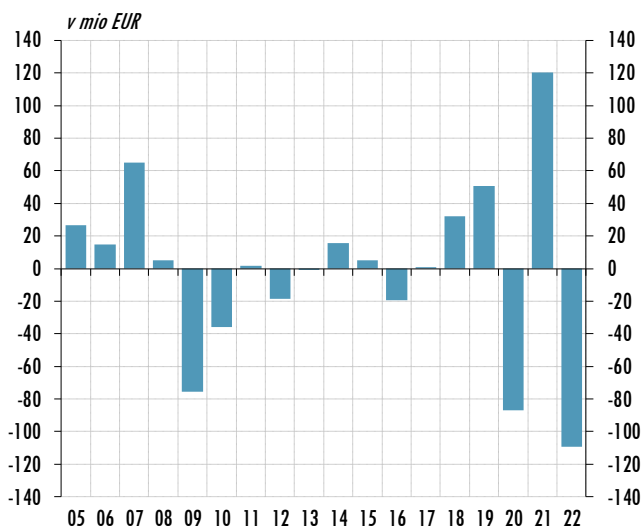

Vir: MF, SURS, UMAR, preračuni FS.

odhodkov za pokojnine (9,6 %) ni spremenil. Realna kupna moč pokojnin (brez upoštevanja dodatkov) pa se je v zadnjih treh letih povečala, saj je bila rast vseh vrst pokojnin²⁴ višja od kumulativne inflacije, ki je znašala 10,9 %. Glede na upočasnitev rasti plač (v veliki meri zaradi znižanja COVID dodatkov) se je rast prihodkov iz socialnih prispevkov lani upočasnila (7,2 %), skupni transfer iz državnega proračuna v ZPIZ pa se je povečal za 126 mio EUR na 1,2 mrd EUR, kar je predstavljal 2,1 % BDP. S tem se že pred pričakovanimi večjimi učinki demografskih sprememb na javne finance nakazuje večanje tveganj, povezanih z vzdržnostjo sistemov socialne zaščite.

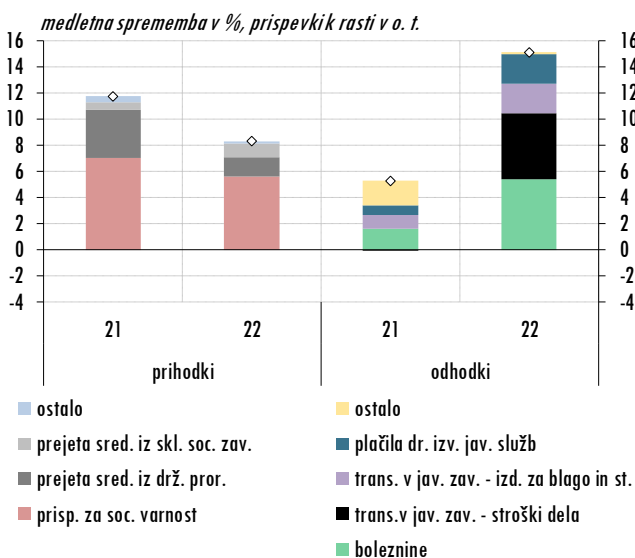
ZZZS je leto 2022 zaključil z najvišjim primanjkljajem doslej (-109 mio EUR), kar je bila posledica okoli trikrat višje rasti odhodkov (15,1 %) kot leto prej ob hkratni upočasnitvi rasti prihodkov

Slika 1.15: Saldo ZZZS

Vir: MF.

Slika 1.16: Prihodki in odhodki ZZZS

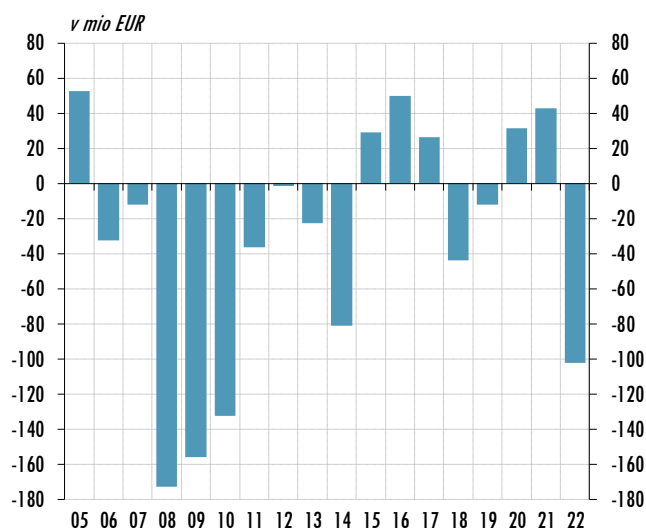
Vir: MF, preračuni FS.

²⁴ Povprečna starostna pokojnina, ki predstavljajo največji delež odhodkov, je bila v povprečju lanskega leta za 18,6 % višja kot leta 2019. Povprečna invalidska se je v tem obdobju povečala za 19,3 %, družinska oziroma vdovska pa za 16,3 %.

(8,3 %). Zvišanje rasti odhodkov je bilo v največji meri posledica višjih transferjev v javne zavode za stroške dela in vidne krepitve rasti odhodkov za bolezni. Slednje je tudi posledica Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-R), ki je skrajšal obdobje za plačilo nadomestila bolniške odsotnosti s strani delodajalcev s 30 na 20 dni. Odhodki za bolezni so se že pred omenjeno zakonsko spremembo hitro povečevali in so lani predstavljali 16,9 % vseh odhodkov ZZS, kar je 7,4 o. t. več kot leta 2014, pred začetkom hitre rasti. Precej se je lani okrepila tudi rast odhodkov za transferje neproračunskim uporabnikom. V daljšem časovnem obdobju se je ta del poleg bolezni povečal najbolj med odhodki ZZS. Nižja rast prihodkov v lanskem letu je bila v veliki meri posledica upočasnitve rasti plačil socialnih prispevkov (tudi zaradi nižjih dodatkov v javnem sektorju), nižja kot leto prej je bila tudi rast transferja iz državnega proračuna. Slednji sicer postaja vedno pomembnejši vir financiranja zdravstvene blagajne, njegov lanski delež v prihodkih (7,7 %) pa se je glede na leto pred epidemijo več kot podvojil.

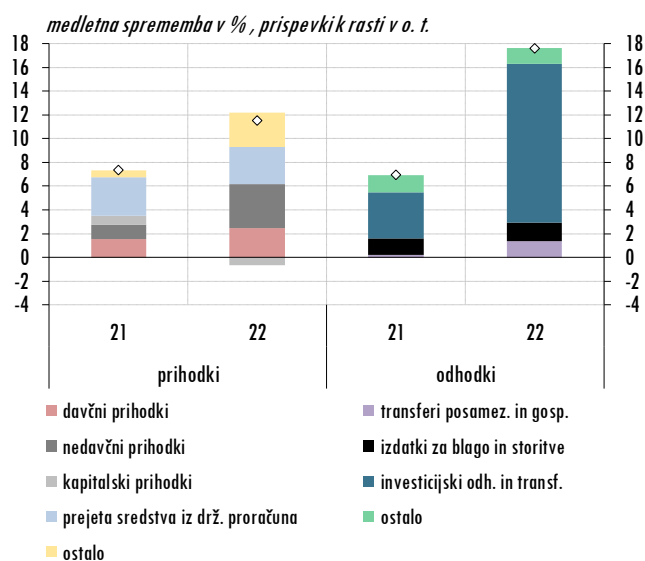
Bilanca proračunov občin je imela lani največji primanjkljaj (-102 mio EUR) po letu 2010. Rast prihodkov se je sicer okrepila (s 7,3 % v 2021 na 11,4 %), a precej manj kot rast odhodkov (s 6,9 % na 17,6 %). Ob dvigu povprečnine se je okrepila rast prihodkov od dohodnine kot ključnega vira občinskih proračunov. Višja rast skupnih prihodkov kot leto prej je bila znova v pomembni meri tudi posledica dogajanj na nepremičninskem trgu. Prihodki od davkov na nepremičnine, od davkov na promet nepremičnin in od komunalnih prispevkov so se namreč povečali za 16,4 %. Med dejavniki okrepljene rasti prihodkov so še precej višji prihodki od prejetih donacij. Rast transferja iz državnega proračuna se je nekoliko umirila glede na leto prej, a je ostala visoka in v največji meri posledica višjih transferjev za investicije in sredstev na osnovi leta 2020 sprejetega Zakona o finančni razbremenitvi občin. S slednjim se zagotavljajo dodatna sredstva za uravnoteženje razvitosti občin v višini šestih odstotkov skupne primerne porabe občin. Okoli dve tretjini rasti odhodkov, ki je bila najvišja po letu 2008, je izhajala iz še dodatno okrepljene investicijske aktivnosti, ki se je povečala za več kot tretjino. Bolj kot leto prej so se okrepili tudi transferji posameznikom in gospodinjstvom, najbolj plačilo razlike med ceno programov v vrtcih in plačili staršev ter regresiranje prevoznih v šolo.

Slika 1.17: Saldo bilance proračunov občin

Vir: MF.

Slika 1.18: Prihodki in odhodki proračunov občin

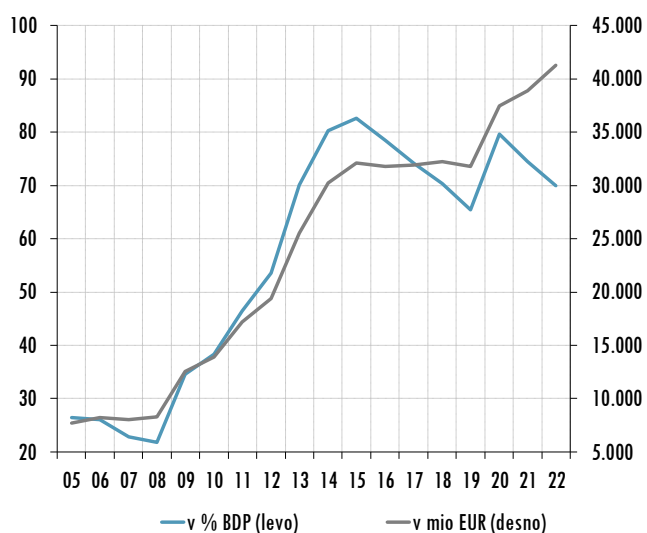
Vir: MF, preračuni FS.

1.4 Dolg sektorja država

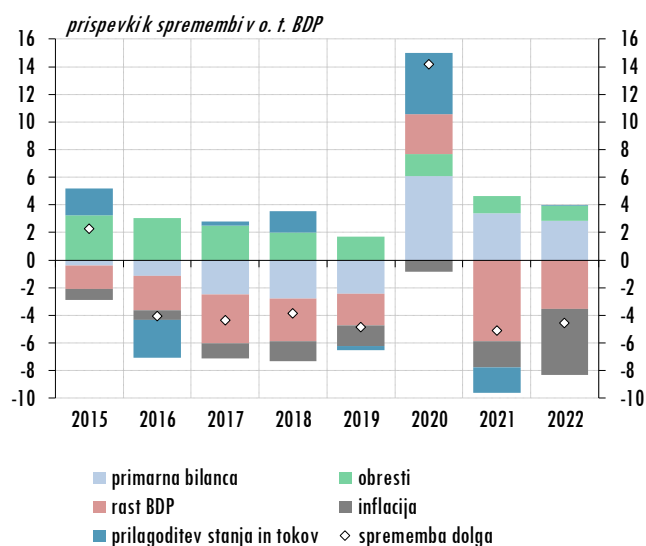
Bruto dolg sektorja država se je lani zmanjšal na 69,9 % BDP (41,2 mrd EUR) in je za 4,5 o. t. BDP presegal predkrizno raven. Lansko znižanje deleža bruto dolga (za 4,5 o. t. BDP) je bilo v največji meri posledica okrepljene inflacije in tako v pomembni meri visoke nominalne rasti BDP, kar je skupaj več kot nadomestilo nadaljnje poslabšanje primarne bilance. Lansko znižanje deleža dolga je bilo nekoliko večje kot v povprečju EU-27, povečanje glede na predkrizno raven iz leta 2019 pa je nekoliko manjše od povprečja EU-27 (za 1,8 o. t. BDP). Pogoji financiranja države so se lani zaostri, kar je bilo zlasti posledica spremenjene politike ECB, višjih inflacijskih pričakovanj in zahtevane premije za inflacijska tveganja. Zahtevane donosnosti na dolgoročne obveznice držav evrskega območja so se višale v celotnem letu 2022, za Slovenijo v povprečju leta za 210 b. t. (za Nemčijo za 150 b. t.). Terminalska porazdelitev obveznosti iz dolga ostaja ugodna, saj je povprečni tehtani čas do

Slika 1.19: Dolg sektorja država

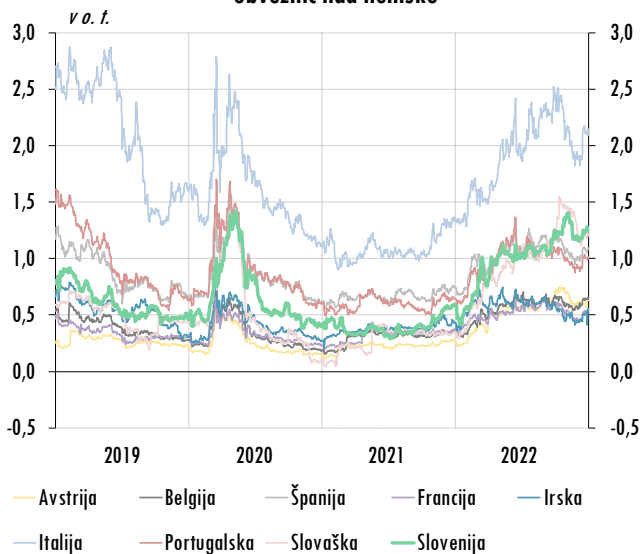
Vir: SURS.

Slika 1.20: Sprememba javnega dolga

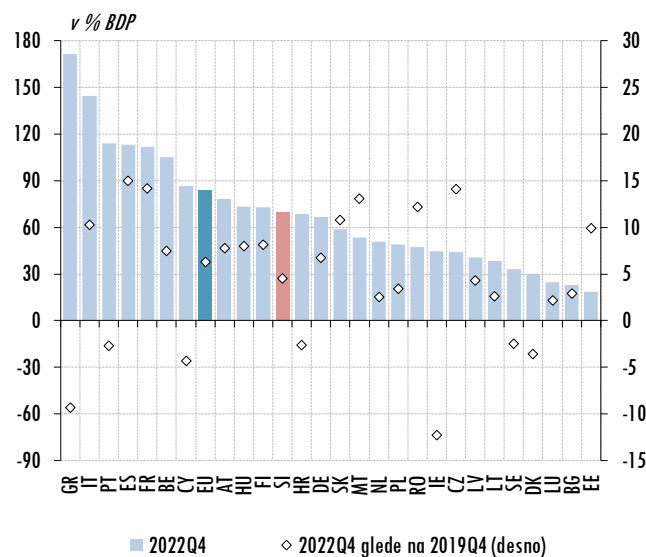
Vir: SURS, preračuni FS.

Slika 1.21: Pribitki 10-letnih referenčnih evrskih obveznic nad nemško

Vir: Bloomberg, preračuni FS.

Slika 1.22: Konsolidirani bruto dolg sektorja država

Vir: Eurostat, preračuni FS.

dospetja dolga ob koncu leta 2022 presegele 10 let. Hkrati zakladnica z instrumentom ščitenja, ki ga izvaja od leta 2018, omejuje vpliv dvigov obrestnih mer na stroške obresti za dolg. Vse tri vodilne bonitetne agencije so ob koncu leta 2022 potrdile stabilne obete za dolg Republike Slovenije. Likvidnostni položaj državnega proračuna se je lani še izboljšal. Stanje na Enotnem zakladniškem računu je tako konec lanskega leta znašalo 7,7 mrd EUR oz. 13,0 % BDP, kar je bilo za 1,9 mrd EUR več kot konec leta 2021.

2. Izpolnjevanje fiskalnih pravil v letu 2022

FS v obdobju izjemnih okoliščin zaradi povečane negotovosti pri izračunu ključnih vhodnih spremenljivk podaja le indikativne kvantitativne ocene izpolnjevanja fiskalnih pravil in večji poudarek daje kvalitativni oceni.²⁵ Od začetka uveljavljanja izjemnih okoliščin marca 2020 FS kvantitativne ocene spoštovanja fiskalnih pravil podaja le indikativno tako v primeru predhodnih kot naknadnih ocen proračunskih dokumentov.²⁶ Ključni dejavnik priprave zgolj indikativne ocene spoštovanja fiskalnih pravil je negotovost, povezana z ugotavljanjem cikličnega položaja gospodarstva, ki se določa na podlagi ocene proizvodne vrzeli. V času povečane negotovosti je spremenljivost ocen proizvodne vrzeli namreč še večja kot običajno.²⁷ V času izjemnih okoliščin ima pri ugotovitvah o izpolnjevanju fiskalnih pravil pomembno vlogo tudi upoštevanje javnofinančnih posledic protikriznih ukrepov kot enkratnih učinkov. Takšna usmeritev omogoča bolj jasno oceno o dejanski usmerjenosti fiskalne politike in njenih posledicah za srednjeročno uravnoteženost ob predpostavki, da so protikrizni ukrepi dejansko namenjeni spopadanju z izjemnimi okoliščinami. Čeprav se v trenutnih okoliščinah daje večji poudarek kvalitativni oceni, pa tudi ta do določene mere neizogibno temelji na kvantitativnih kazalnikih. Pri teh je potrebno na podlagi domače zakonodaje sicer tudi v času uveljavljenih izjemnih okoliščin med drugim ugotoviti, ali je dejanski obseg izdatkov sektorja država ustrezal zadnjemu veljavnemu največjemu dovoljenemu obsegu, določenim s spremembo okvira na podlagi 13. člena ZFisP.

Realizirani izdatki sektorja država so bili lani nižji od ravni, določene z zadnjo spremembo okvira septembra lani, ki jo je FS sicer ocenil kot previsoko. Odloka o okviru, ki sta se nanašala na leto 2022, sta bila sprejeta aprila 2019 in aprila 2021, spremenjena pa sta bila trikrat. Najvišja dovoljena raven izdatkov sektorja država je bila samo med septembrom 2021 in septembrom lani povišana skupaj za 1.275 mio EUR. FS je jeseni lani ob oceni zadnje spremembe okvira opozoril na previsoko zastavljene izdatke sektorja država.²⁸ Realizirani izdatki so bili v letu 2022 od zadnjega veljavnega okvira sicer nižji za okoli 550 mio EUR. To je bil tudi razlog, da je bil primanjkljaj manjši od pričakovanj ob zadnji spremembi okvira (za -0,9 o. t. BDP), medtem ko je bila dejanska raven prihodkov kljub višji rasti nominalnega BDP nižja od pričakovanj ob spremembi okvira. Tudi državni proračun je imel lani realiziranih manj odhodkov, kot je bilo predvideno z zadnjo spremembo okvira

Tabela 2.1: Okviri za pripravo proračunov sektorja država za leto 2022 in realizacija (v mio EUR)

	sektor država		državni proračun		občine odhodki	ZPIZ odhodki	ZZZS odhodki
	izdatki	saldo (% BDP)	odhodki	saldo (% BDP)			
apr.19	23.000	1,2	10.705	1,0	2.430	6.530	3.725
nov.20	24.950	-4,6	12.650	-3,2			
apr.21	25.040	-5,7	13.300	-4,9	2.405	6.300	3.720
sep.21	26.105	-5,5	13.950	-4,6	2.494	6.480	
sep.22	27.380	-3,9	14.580	-3,6	2.795	6.740	4.100
realizacija	26.828	-3,0	13.709	-2,3	2.888	6.715	4.050
<i>realizacija-veljavni okvir (sep. 22)</i>	<i>-552</i>	<i>0,9</i>	<i>-871</i>	<i>1,3</i>	<i>93</i>	<i>-25</i>	<i>-50</i>

Vir: MF, UL RS, SURS, preračuni FS.

²⁵ V času uveljavljanja splošne odstopne klavzule je podoben tudi pristop EK, ki je sicer v tem času začela uporabljati dodatne oziroma nove kvantitativne kazalnike, s katerimi ocenjuje naravnost fiskalne politike.

²⁶ Ocene spoštovanja fiskalnih pravil so razpoložljive na <https://www.fs-rs.si/publikacije/ocene-spostovanja-fiskalnih-pravil/>.

²⁷ Za analizo negotovosti ocen proizvodne vrzeli ob tokratni krizi v Sloveniji glej Okvir 1.1 v Fiskalni svet (2020a) in Poglavje 1.1. FS sicer že od začetka delovanja poskuša zmanjšati omenjeno negotovost z uporabo nabora devetih ocen proizvodnih vrzeli (Fiskalni svet, 2018). Glej tudi Sliko 1.3.

²⁸ Fiskalni svet (2022).

septembra lani (za 871 mio EUR), kar je skladno s pričakovanji FS ob takratni oceni. Nižji od zadnje spremembe v okviru so bili tudi odhodki ZPIZ in ZZZS, medtem ko so bili odhodki proračunov občin znova višji od zadnje spremembe okvira (za 93 mio EUR). Pogosto preseganje porabe občin glede na z okvirom zastavljene meje nakazuje pomanjkljiv nadzor nad porabo lokalnih skupnosti.

Izdatki sektorja država so bili lani kljub nižji realizaciji glede na zadnji veljavni okvir občutno višji od trenutne ocene o najvišji dovoljeni ravni izdatkov. Pri naknadni oceni najvišje dovoljene ravni izdatkov smo upoštevali trenutno znane podatke spremenljivk, ki vstopajo v izračun, predvsem oceno proizvodne vrzeli in enkratnih učinkov. Ker se je raven BDP po vseh trenutno razpoložljivih ocenah v letu 2022 nahajala nad ravnijo potencialnega proizvoda, smo pri tem uporabili formulo iz četrtega odstavka 3. člena ZFisP. Trenutno razpoložljive ocene proizvodne vrzeli tako kažejo, da so bili realizirani izdatki sektorja država lani po vseh devetih ocenah proizvodne vrzeli, ki jih uporablja FS, večji od dovoljenih, v povprečju za okoli 900 mio EUR. Poleg bolj pozitivne trenutne ocene proizvodne vrzeli kot jeseni je od takratnih projekcij odstopala tudi dejanska realizacija nominalnih fiskalnih agregatov. Prihodki sektorja država so bili lani dejansko nižji od jesenskih projekcij kljub realizirani višji gospodarski rasti od napovedane. Učinek enkratnih izdatkov, vključno z ukrepi za obvladovanje posledic epidemije in druginje, je bil nekoliko manjši od tistega, ki je predstavljal podlago za določitev najvišje dovoljene ravni izdatkov septembra lani. K nižji ravni izdatkov glede na

Slika 2.1: Zgornja meja obsega izdatkov sektorja država

Opomba: Modro obarvano polje označuje območje med spodnjo in zgornjo mejo, določenima na podlagi naknadne ocene z uporabo trenutno razpoložljivih podatkov za izračun zgornje meje obsega izdatkov.
Vir: SURS, MF, preračuni FS.

Tabela 2.2: Odstopanje dejanskih izdatkov sektorja država od naknadne ocene največjega dovoljenega obsega izdatkov na osnovi različnih ocen proizvodne vrzeli

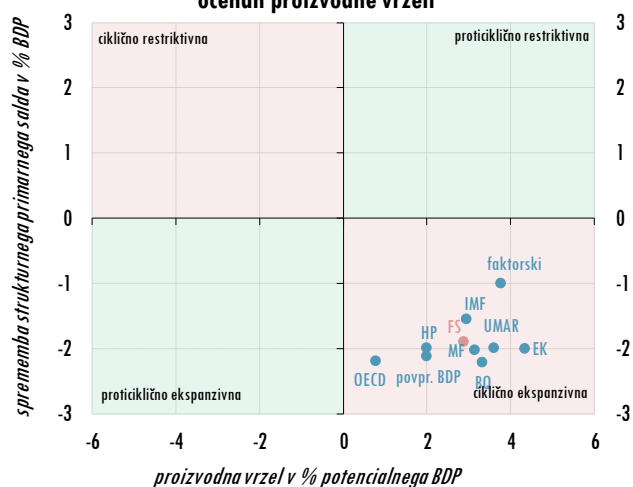
realizacija	FS (povprečje vseh)	MF	UMAR	EK	IMF	OECD	HP	povpr. BDP	faktorski	BQ
26.828	25.914	25.732	25.755	25.749	26.012	26.195	25.915	25.912	26.339	25.622
razlika	914	1.096	1.073	1.080	816	633	913	916	490	1.207
pr. vrzel	2,9	3,1	3,6	4,3	2,9	1,0	2,0	2,0	3,8	3,3

Vir: EK, IMF, MF, OECD, SURS, UMAR, ocene in preračuni FS. Opomba: Za več podrobnosti o izračunih proizvodne vrzeli, ki jih uporablja Fiskalni svet, glej Fiskalni svet (2018, str. 23–26). Vse v mio EUR, razen proizvodna vrzel v % BDP.

jesenske projekcije je skladno z našimi pričakovanji prispevala zlasti investicijska poraba, kar potrjuje oceno FS, da proračunsko načrtovanje ostaja pomanjkljivo.

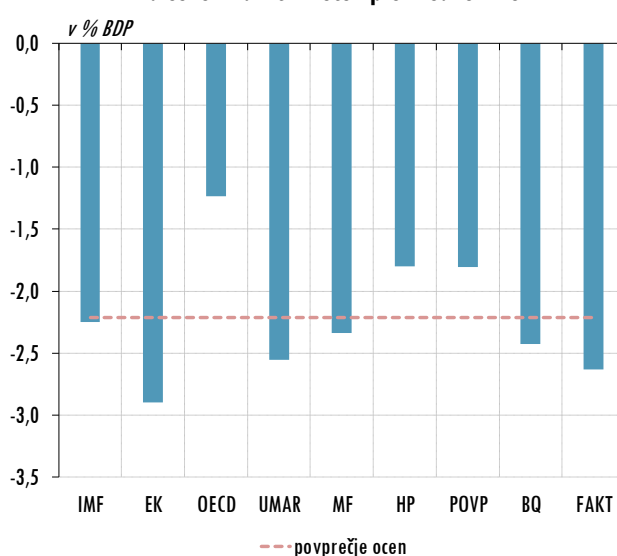
Fiskalna politika je bila v letu 2022 ekspanzivno naravnana, kar je bilo v ugodnih cikličnih razmerah neustrezno, v prevladujoči meri zaradi odsotnosti prilagoditve rasti porabe občutnemu znižanju deleža prihodkov v BDP. Javnofinančne razmere so bile tudi v lanskem letu negotove, poleg protikriznih ukrepov za blažjenje posledic epidemije in druginje pa so jih zaznamovali tudi diskrecijski ukrepi na strani prihodkov in izdatkov, ki so slabšali javnofinančni položaj. Skupni nominalni primanjkljaj se je lani sicer znižal kot posledica precej manjšega obsega interventnih ukrepov kot v letu 2021, javnofinančna gibanja brez učinka protikriznih ukrepov pa so se vidno poslabšala. Slednje je v prevladujoči meri izhajalo iz največjega znižanja deleža prihodkov v BDP (-2,4 o. t. BDP), odkar so razpoložljivi podatki. To se je v danih gospodarskih razmerah, ki so bile kljub negotovostim ob

Slika 2.2: Naravnost fiskalne politike v letu 2022 po različnih ocenah proizvodne vrzeli

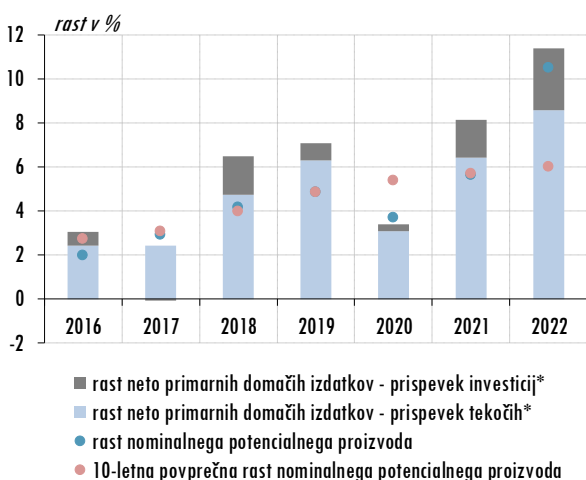
Vir: SURS, MF, ocene FS. Opomba: V sliki so predstavljene ocene naravnosti fiskalne politike na podlagi različnih ocen proizvodne vrzeli, ki jih uporablja FS.

Slika 2.3: Strukturni saldo za 2022, izračunan na osnovi različnih ocen proizvodne vrzeli

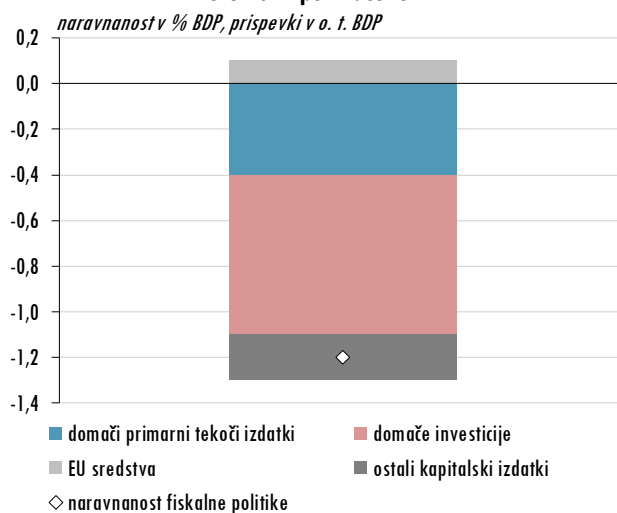
Vir: EK, IMF, MF, OECD, SURS, UMAR, ocene in preračuni FS.

Slika 2.4: Neto primarni domači izdatki in gospodarski potencial

Vir: SURS, MF, UMAR, preračuni FS. Opomba: *skupni izdatki brez izdatkov za obresti, cikličnih izdatkov za brezposelnost, diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov in izdatkov, financiranih z evropskimi sredstvi. Izločili smo tudi enkratne izdatke, vključno z izdatki, povezanimi s COVID in druginjo.

Slika 2.5: Kazalnik naravnosti fiskalne politike v letu 2022 po izračunu EK*

Vir: EK. Opomba: *negativni predznak označuje ekspanzivno fiskalno politiko in obratno.

Tabela 2.3: Izpolnjevanje fiskalnih pravil v letu 2022

Makroekonomske spremenljivke		2022
Realna rast BDP (%)	UMAR	5,4
BDP nominalno (mio EUR)	UMAR	58.989
BDP deflator (%)	UMAR	7,2
Rast potencialnega nominalnega BDP (%)	UMAR	10,5
Srednjeročna rast potencialnega nominalnega BDP (%) ¹	UMAR	6,0
Proizvodna vrzel (% potencialnega BDP) ²	FS	2,9
Nacionalno fiskalno pravilo		
Izdatki sektorja država (mio EUR)	MF	26.828
Nacionalno pravilo - najvišji dovoljeni obseg izdatkov (mio EUR) ³	FS	25.914
Okvir za pripravo proračunov sektorja država (mio EUR) iz sep. 2022	MF	27.380
Fiskalna pravila EU		
Saldo sektorja država (% BDP)	MF	-3,0
Maastrichtsko pravilo o saldu sektorja država (% BDP)	EK	-3,0
Bruto dolg sektorja država (% BDP)	MF	69,9
Maastrichtsko pravilo o bruto dolgu sektorja država (% BDP)	EK	60,0
Dovoljena raven dolga po pravilih EU (% BDP):		
- pravilo 1/20	FS	73,4
- pravilo za preteklo gibanje	FS	72,0
- pravilo za pričakovano gibanje	FS	69,9
- ciklično prilagojeni dolg	FS	70,6
Strukturni saldo (% BDP)	FS	-2,2
Srednjeročni fiskalni cilj po pravilih EU - MTO (% BDP)	EK	-0,25
Sprememba strukturnega salda (% BDP)	FS	-1,7
Minimalna zahtevana sprememba strukturnega salda (% BDP) ⁴	FS	...
Izdatkovno pravilo EU - nom. rast neto izdatkov (%)	FS	6,1
Dovoljena nominalna rast neto izdatkov (%)	FS	10,0
Izdatkovno pravilo EU - nom. rast neto izdatkov brez enkratnih učinkov (%)	FS	11,9
Dovoljena nominalna rast neto izdatkov brez enkratnih učinkov (%)	FS	10,0
Alternativni kazalniki		
Rast neto primarnih domačih izdatkov (%) ⁵	FS	11,4
Naravnost fiskalne politike (% BDP) ⁶	EK	-1,2

Vir: SURS, MF, UMAR, EK, Uradni list RS, preračuni FS.

¹ 10-letno povprečje, kjer se upošteva pet predhodnih let, tekoče leto in štiri prihodnja leta.

² Povprečje devetih ocen, ki jih uporablja FS.

³ Glede na realizacijo prihodkov v 2022 in zadnjo razpoložljivo povprečno oceno FS na osnovi devetih ocen proizvodne vrzeli, kijih uporablja FS.

⁴ V letu 2022 strukturni napor ni zahtevan zaradi uveljavitve splošne odstopne klavzule.

⁵ Po predlogu EK naj bi bil to ključni kazalnik za spremljanje vzdržnosti javnih financ v spremenjenem sistemu ekonomskega upravljanja v EU. Skupni izdatki brez izdatkov za obresti, cikličnih izdatkov za brezposelnost, diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov in izdatkov, financiranih z evropskimi sredstvi. Izločili smo tudi enkratne izdatke, vključno z izdatki, povezanimi s COVID in draginjo.

⁶ Negativni predznak predstavlja ekspanzivno fiskalno politiko ter obratno. Indikator je sestavljen iz prispevka EU sredstev, domačih primarnih tekočih izdatkov ter domačih kapitalskih izdatkov, vključno z investicijami.

nadaljevanju cikličnega zagona po umiritvi epidemije ugodne, zaradi odsotnosti ustrezne prilagoditve porabe odrazilo v prociklično ekspanzivni naravnosti fiskalne politike. Usmeritev na izdatkovni strani je bila v ugodnih cikličnih razmerah neustrezna predvsem zaradi nadaljnje krepitve investicijske aktivnosti države, ki je bila kljub visokemu obsegu razpoložljivih nepovratnih sredstev EU financirana izključno z domačimi sredstvi.²⁹ Ob tem se je tudi zaradi visoke inflacije še dodatno okrepila rast tekoče porabe sektorja država. Ta je bila kljub temu po različnih kazalnikih lani sicer pretežno nevtralna, a bi se morala glede na ostala javnofinančna gibanja ustrezneje prilagoditi vsaj v delu, ki se ni nanašal na blaženje posledic visoke inflacije.

Kvalitativno oceno neustreznosti fiskalne politike v letu 2022 potrjujejo tudi indikativne kvantitativne ocene, po katerih lani ni bila spoštovana večina fiskalnih pravil. Deleža nominalnega primanjkljaja in dolga v BDP sta kljub znižanju tudi lani presegala Maastrichtske kriterije. Strukturni primanjkljaj je bil po vseh razpoložljivih trenutnih ocenah proizvodne vrzeli nižji od srednjeročnega fiskalnega cilja po pravilih EU,³⁰ povečanje strukturnega (primarnega) primanjkljaja pa je bilo po trenutnih ocenah največje po letu 2008. Previsoko raven izdatkov sektorja država nakazuje tako izračun rasti neto izdatkov po trenutno veljavnemu pravilu EU kot tudi po predlaganemu novem pravilu, saj je rast neto primarnih domačih izdatkov lani presegala ocenjeno rast tako trenutnega kot srednjeročnega gospodarskega potenciala. Ekspanzivno naravnost fiskalne politike v lanskem letu nakazuje tudi kazalnik, ki ga je v času epidemije razvila Evropska komisija. Ob lanskem znižanju deleža prihodkov v BDP in ugodnem cikličnem položaju gospodarstva bi bilo ustrezneje, če bi bila fiskalna politika po tem kazalniku lani naravnana nekoliko restriktivno. V letu 2022 je bilo tako skladno z zahtevami obstoječih fiskalnih pravil le znižanje deleža dolga.

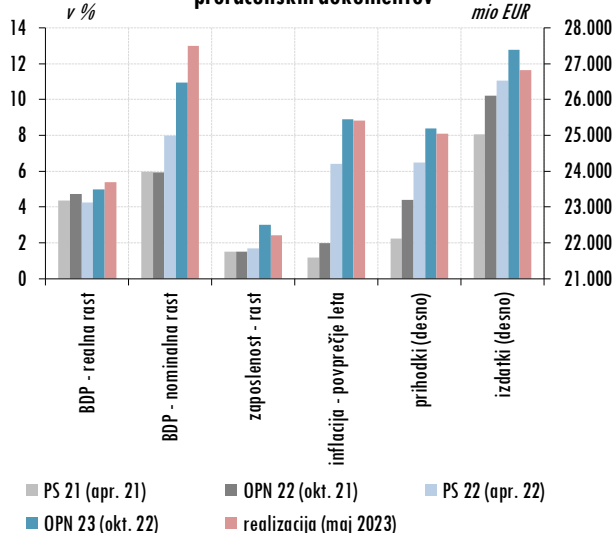
²⁹ Delež investicij sektorja država v BDP se je lani povečal še za 0,5 o. t. na 5,2 % BDP. Ob tem je delež, financiran z evropskimi sredstvi, ostal nespremenjen glede na leto 2021 (0,6 o. t. BDP).

³⁰ Srednjeročni fiskalni cilj po pravilih EU (MTO) je bil za Slovenijo v obdobju 2020-2022 določen kot strukturni saldo v višini -0,25 % BDP (EK, 2019).

Priloga 3.1 Spremembe makroekonomskih in javnofinančnih napovedi za leto 2022

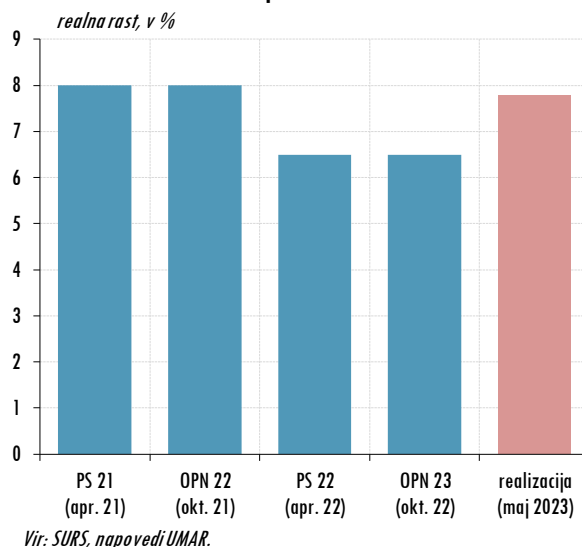

Slika 3.1: Razpoložljive napovedi za leto 2022 ob pripravi proračunskih dokumentov

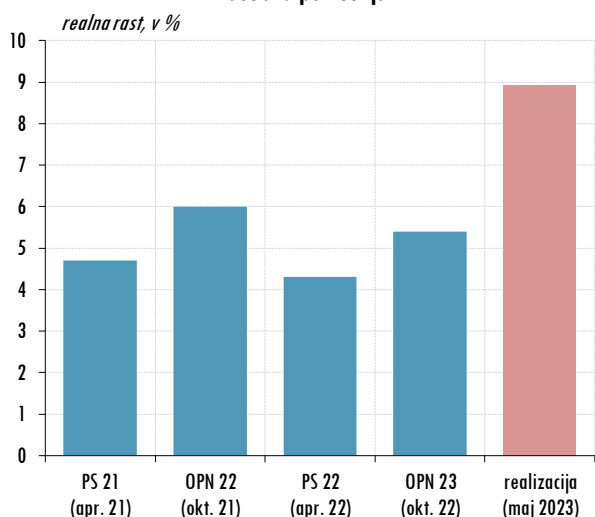
Vir: napovedi UMAR, MF; realizacija SURS.

Slika 3.2: Spremembe napovedi za 2022 – bruto investicije v osnovna sredstva

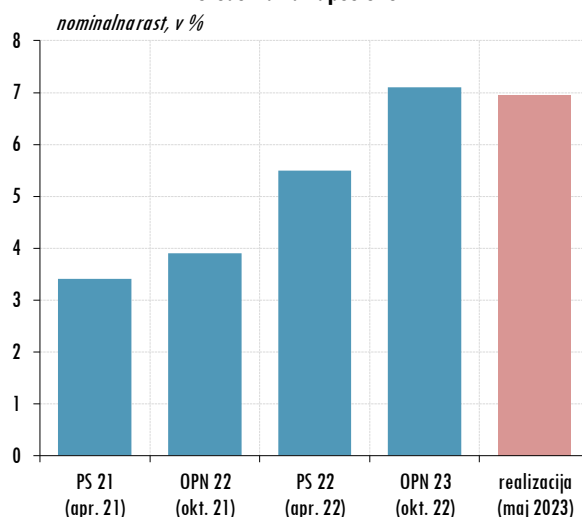
Vir: SURS, napovedi UMAR.

Slika 3.3: Spremembe napovedi za 2022 – zasebna potrošnja

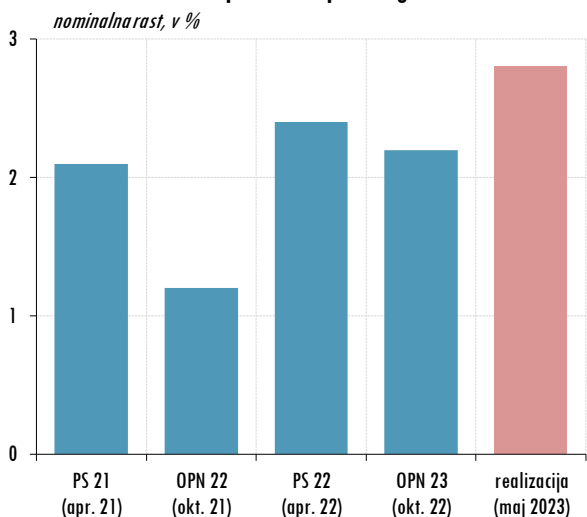
Vir: SURS, napovedi UMAR.

Slika 3.4: Spremembe napovedi za 2022 – sredstva za zaposlene

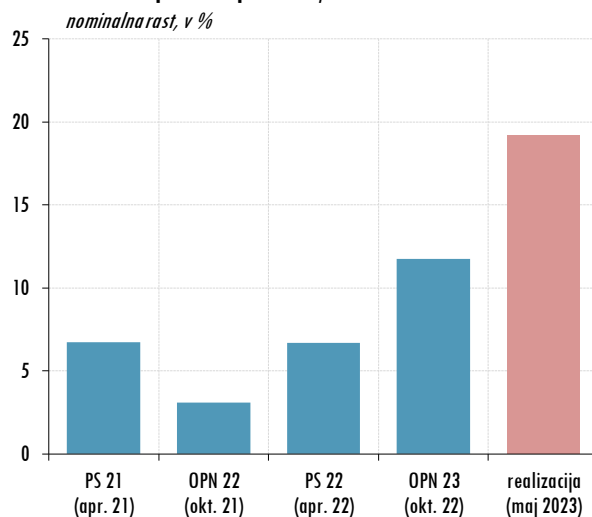
Vir: SURS, napovedi UMAR.

Slika 3.5: Spremembe napovedi za 2022 – bruto plače na zaposlenega

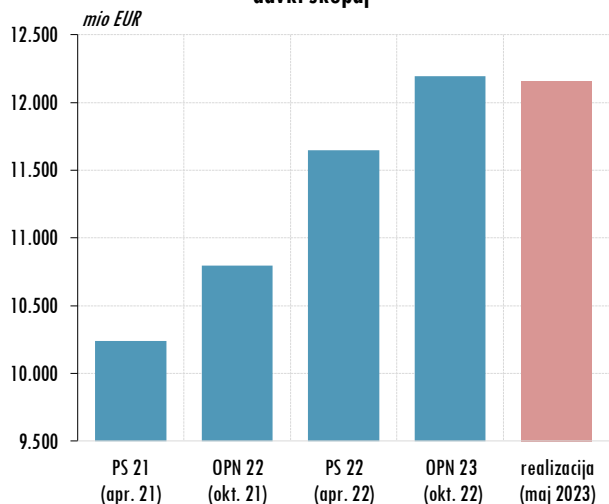
Vir: SURS, napovedi UMAR.

Slika 3.6: Spremembe napovedi za 2022 – bruto poslovni presežek/raznovrstni dohodek

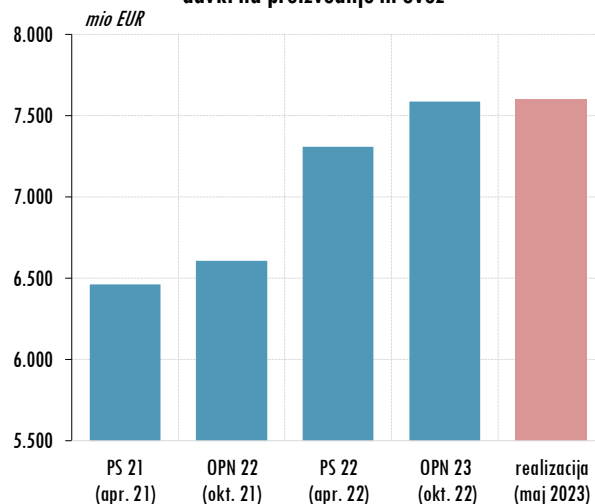
Vir: SURS, napovedi UMAR.

Slika 3.7: Spremembe napovedi za 2022 – davki skupaj

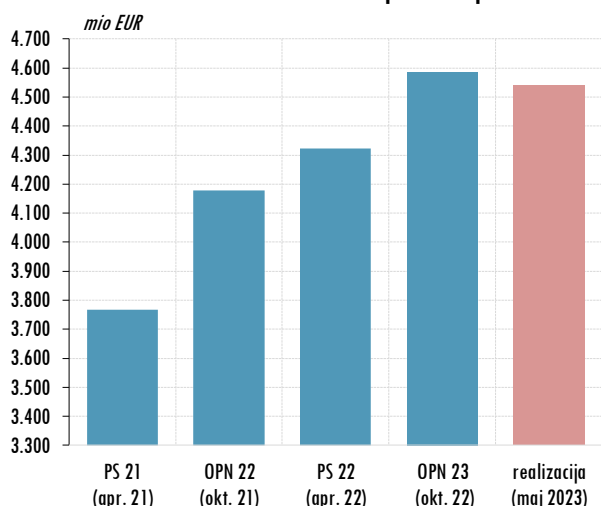
Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.8: Spremembe napovedi za 2022 – davki na proizvodnjo in uvoz

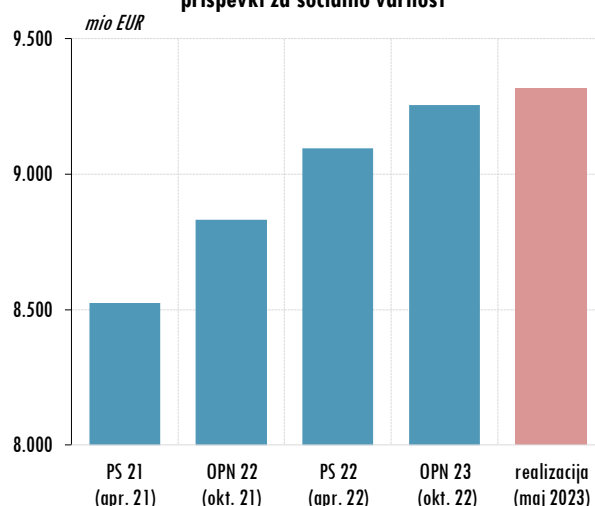
Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.9: Spremembe napovedi za 2022 – tekoči davki na dohodek in premoženje

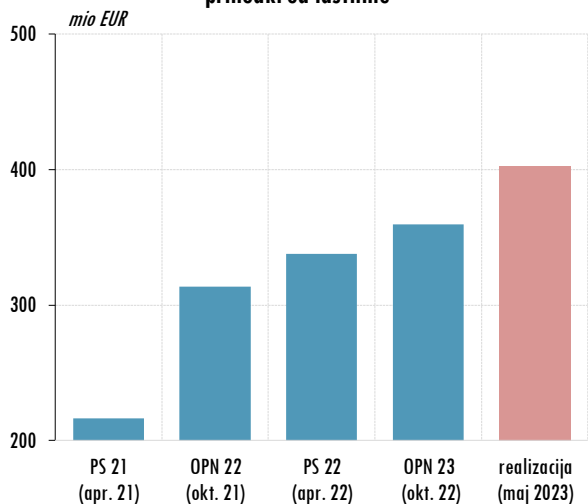
Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.10: Spremembe napovedi za 2022 – prispevki za socialno varnost

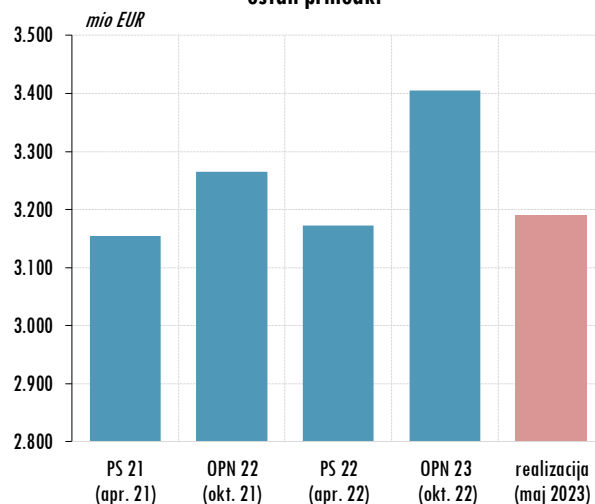
Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.11: Spremembe napovedi za 2022 – prihodki od lastnine

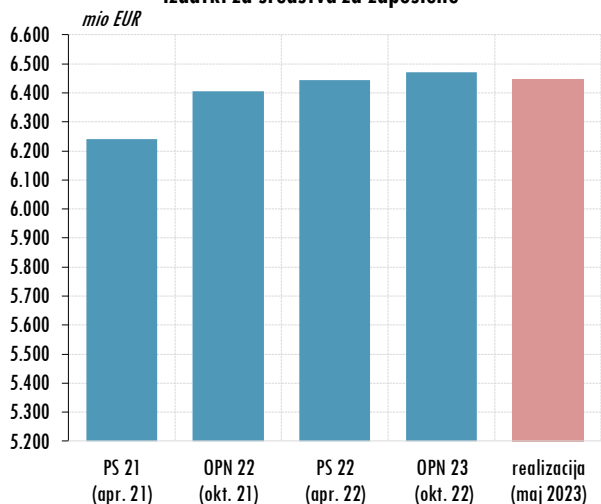
Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.12: Spremembe napovedi za 2022 – ostali prihodki

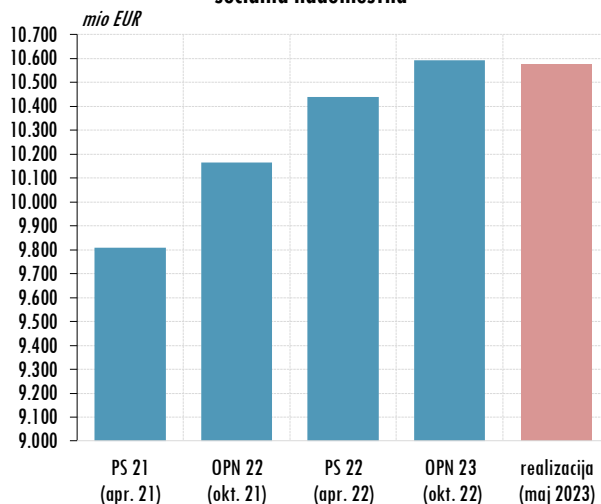
Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.13: Spremembe napovedi za 2022 – izdatki za sredstva za zaposlene

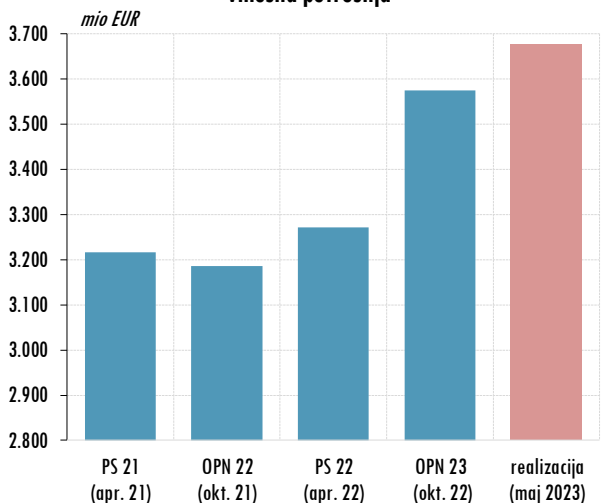
Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.14: Spremembe napovedi za 2022 – socialna nadomestila

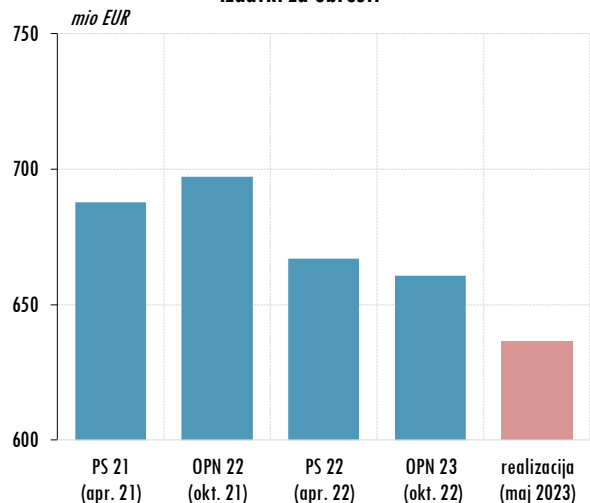
Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.15: Spremembe napovedi za 2022 – vmesna potrošnja

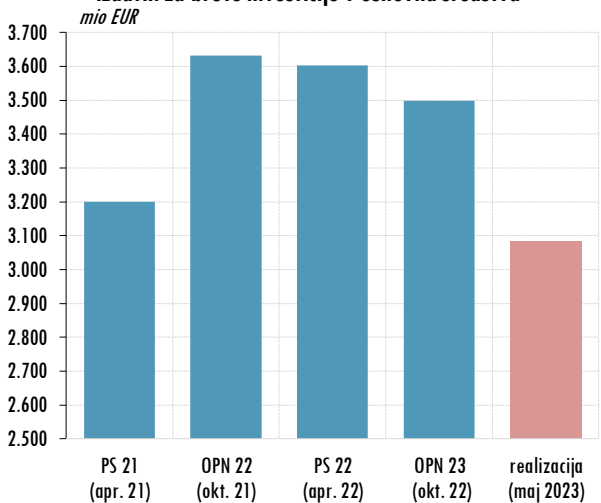
Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.16: Spremembe napovedi za 2022 – izdatki za obresti

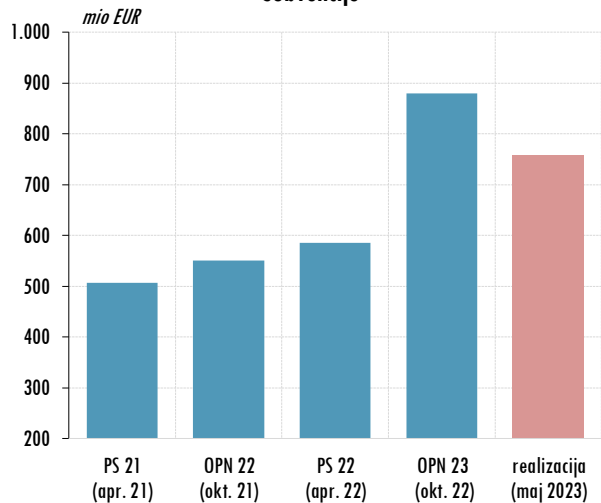
Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.17: Spremembe napovedi za 2022 – izdatki za bruto investicije v osnovna sredstva

Vir: SURS, napovedi MF.

Slika 3.18: Spremembe napovedi za 2022 – subvencije

Vir: SURS, napovedi MF.

Seznam literature

- Evropska komisija (2019). Vade Mecum on the Stability and Growth Pact, 2019 Edition. April. Razpoložljivo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2019-04/ip101_en.pdf
- Evropska komisija (2021 a). Communication on fiscal policy. Marec. Razpoložljivo na: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/1_en_act_part1_v9.pdf
- Evropska komisija (2021 b). European Semester Spring Package: Paving the way for a strong and sustainable recovery. Junij. Razpoložljivo na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/ip_21_2722/IP_21_2722_EN.pdf
- Fiskalni svet (2018). Poročilo o delovanju Fiskalnega sveta v letu 2017. Maj. Razpoložljivo na: https://www.fs-rs.si/wp-content/uploads/2018/05/FS_LP2017_maj18.pdf
- Fiskalni svet (2020a). Ocena skladnosti izvršenih proračunov sektorja država s fiskalnimi pravili v letu 2019. Junij. Razpoložljivo na: https://www.fs-rs.si/wp-content/uploads/2020/06/Ocena_T-1_za_2019.pdf
- Fiskalni svet (2021 a). Izpolnjevanje pogojev za obstoj izjemnih okoliščin v letu 2022. April. Razpoložljivo na: https://www.fs-rs.si/wp-content/uploads/2021/04/Izjemne_okoliscine_april2021.pdf
- Fiskalni svet (2021 b). Izpolnjevanje pogojev za obstoj izjemnih okoliščin v letu 2022. September. Razpoložljivo na: <https://www.fs-rs.si/ocena-fiskalnega-sveta-izpolnjevanje-pogojev-za-obstoj-izjemnih-okoliscin-v-letu-2022-2/>
- Fiskalni svet (2021c). Ocena proračunskih dokumentov za leti 2022 in 2023 (ocena Predloga odloka o spremembah Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2022 do 2024, Predloga sprememb proračuna RS za 2022 in Predloga proračuna RS za 2023). Oktober. Razpoložljivo na: https://www.fs-rs.si/wp-content/uploads/2021/10/Ocena-Fiskalnegasveta_oktober-2021.pdf
- Fiskalni svet (2022). Ocena skladnosti predloga rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2022 in predloga Odloka o spremembah Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2022 - 2024 s fiskalnimi pravili. September. Razpoložljivo na: https://www.fs-rs.si/wp-content/uploads/2022/09/Ocena-Fiskalnega-sveta_september-2022.pdf
- SURS (2023a). Temeljni agregati sektorja država (aprilsko EDP poročanje), 2019–2022. Marec. Razpoložljivo na: <https://www.stat.si/statweb/News/Index/11021>
- SURS (2023b). Aprilsko poročilo o presežnem primanjkljaju in dolgu, 2019–2022. April. Razpoložljivo na: <https://www.stat.si/statweb/News/Index/11055>
- Uradni list RS (2019). Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2020 do 2022. April. Razpoložljivo na: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2019-01-1197?sop=2019-01-1197>
- Uradni list RS (2020). Odlok o spremembah Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2020 do 2022. November. Razpoložljivo na: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2020-01-2923?sop=2020-01-2923>
- Uradni list RS (2021 a). Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2022 do 2024. April. Razpoložljivo na: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2021-01-1352?sop=2021-01-1352>

Uradni list RS (2021b). Odlok o spremembah Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2022 do 2024. November. Razpoložljivo na:

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2021-01-3596?sop=2021-01-3596>

Uradni list RS (2022). Odlok o spremembah Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2022 do 2024. September. Razpoložljivo na:

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2022-01-2918?sop=2022-01-2918>

Vlada RS (2022). Osnutek proračunskega načrta 2023. Oktober. Razpoložljivo na:

https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2022-11/2023_dbp_si_en.pdf